

Afsluttende rapport for naboskabsundersøgelser i Københavns Kommune

- En analyse af tendenser i udviklingen

Marts 2010

Bedre
boliger
for alle

**Rapporten er udarbejdet af KAB
- Direktionssekretariatet**

Kontaktoplysninger

Stine Kofod
Konsulent

T 38 38 18 53
F 33 63 10 11

sti@kab-bolig.dk

KAB

Vester Voldgade 17
1552 København V

T 33 63 10 00
F 33 63 10 01

kab@kab-bolig.dk
www.kab-bolig.dk

CVR-nr. 56 81 59 10

Indhold

2. Baggrund og rapportens opbygning	5
2.1. Baggrund.....	5
2.2. Rapportens indhold og opbygning	5
2. Metode	7
2.1. Måling af social kapital	7
2.2. Anvendte rapporter og resultater som "trafiklys"	8
2.3. Forløb og planlægning	9
2.4. Indsamlingsmetoder, opfølgning og svarprocenter	10
2.5. Sammenligning mellem 1. og 2. runde	12
2.6. Præsentation af resultater – definitioner af kategorier	13
3. Grundlæggende sammenhænge og forskelle	15
3.1. Udsathed	15
3.2. Opførelsesår.....	16
3.3. Størrelse.....	17
3.4. Lejlighedsstrukturelt	18
3.5. Forskelle mellem beboergrupper.....	19
3.6. Kan de grundlæggende sammenhænge forklares ud fra andelen af beboergrupper? .	22
4. Ændringer efter udsathed	25
4.1. Tilfredshed.....	25
4.2. Naboskab	27
4.3. Kontakter udenfor området	29
4.4. Tryghed	29
4.5. Det fysiske miljø.....	30
4.6. Ressourcer.....	31
4.7. Accept af forskellighed	32
4.8. Opsamling i forhold til udsathed	33
5. Øvrige ændringer	36
5.1. Ændringer efter afdelingernes opførelsesår	36
5.2. Ændringer efter afdelingernes størrelse	39
5.3. Ændringer efter afdelingernes lejlighedsstruktur.....	43
5.4. Opsamling af øvrige ændringer	44
6. Opsamling på konklusioner	47

Bilagsoversigt

Bilag 1: Baggrundsoplysninger for alle afdelinger (5 sider)

Bilag 2: Sammenlignelige profiler fra 1. og 2. runde (27 sider)

- Social udsathed (side 1-7)
- Opførelsesår (side 8-13)
- Størrelse (side 14-20)
- Lejlighedsstrukturelt (side 21-27)

Bilag 3: Oversigt over deltræk fra 2. runde (84 sider)

Bilag 4: Eksempel på sammenligningsrapport (Emdrup Vænge) (20 sider)

Bilag 5: Eksempel på analyse (Emdrup Vænge) (11 sider)

Bilag 6: Spørgeskema (19-100 år) (16 sider)

2. Baggrund og rapportens opbygning

2.1. Baggrund

1. januar 2007 trådte de fleksible udlejningsaftaler i kraft. Aftalerne indgås mellem kommunen og boligorganisationerne med henblik på at skabe en større bredde i beboersammensætningen. Med den fleksible udlejning gives fortrinsret til borgere i kommunen, som ønsker at bo i udsatte områder, og som er i fast arbejde, eller er under uddannelse. Det gælder desuden ældre, der søger en ældrevenlig bolig, samt borgere, der bliver ramt af skilsmisse.

Københavns Kommune har ønsket at måle effekten af aftalerne. Derfor har KAB på vegne af Københavns Kommune gennemført naboskabsundersøgelser i 40 boligområder i 2007/2008. Undersøgelserne er nu blevet gentaget i 2009/2010 for at se, om der kan spores en udvikling i områderne. Undersøgelsen dækker lidt over 9.000 husstande, hvoraf ca. 2.500 har deltaget i 2. runde. Der er en gennemsnitlig svarprocent på 28 %.

Det er ikke kun Københavns Kommune, som får et værdifuldt vidensgrundlag ved gennemførelsen af naboskabsundersøgelserne. Alle medvirkende afdelinger har modtaget et analysenotat, hvori resultaterne fra sammenligningen mellem 1. og 2. runde gennemgås. Herudover redegøres der for, hvordan forskellige beboergrupper afviger fra hinanden, samt hvordan resultaterne som helhed ligger i forhold til gennemsnittet fra de undersøgelser, der er gennemført inden for det seneste år. Alle afdelinger er desuden blevet tilbudt hjælp til formidling af undersøgelsen til beboerne i form af et mundtligt oplæg eller et skriftligt produkt.

2.2. Rapportens indhold og opbygning

I rapportens kapitel 2 redegøres der for de metodiske forudsætninger for naboskabsundersøgelserne. Det gælder naboskabsundersøgelser generelt, processen omkring gennemførelse af undersøgelserne samt de metodiske aspekter af sammenligningen mellem resultaterne fra 1. og 2. runde.

I kapitel 3 beskrives de grundlæggende forskelle og sammenhænge, som tegner sig på baggrund af de to runder af naboskabsundersøgelserne. Resultaterne præsenteres efter 5 sorteringer: Social udsathed, afdelingernes opførelsesår, afdelingernes størrelse, afdelingernes lejlighedsstrukturelle profil samt forskelle mellem beboergrupper. Der er fortrinsvist fokuseret på sammenhænge, som er bekræftet i 2. runde, og som derfor må betragtes som sikre konklusioner. Disse grundlæggende sammenhænge danner grundlaget for at tale om den udvikling, der er sket fra 1. til 2. runde.

I rapportens kapitel 4 fokuseres der på ændringer fra 1. til 2. runde af naboskabsundersøgelsen. Hovedfokus i denne rapport er på ændringer i forhold til udsathed. Derfor vil der blive gået mere i dybden med dette aspekt end de øvrige ændringer i det følgende kapitel.

I kapital 5 redegøres der for de øvrige ændringer, der viser sig, når man ser på resultaterne i forhold til afdelingernes opførelsesår, afdelingernes størrelse samt afdelingernes lejlighedsstrukturelle profil.

I kapitel 6 opsamles de væsentligste konklusioner.

2. Metode

I dette kapitel redegøres der først for grundlaget for redskabet naboskabet.dk. Det gælder blandt andet begrebet om social kapital, som ligger til grund for naboskabsundersøgelserne. Derudover beskrives de 7 temaer, som indgår i undersøgelsen.

Herefter beskrives det konkrete forløb med at gennemføre 2. runde af naboskabsundersøgelserne.

Til sidst redegøres der for sammenligningsgrundlaget mellem 1. og 2. runde af naboskabsundersøgelsen. Dette er særligt relevant, da 1. og 2. runde er gennemført med to forskellige versioner af redskabet.

2.1. Måling af social kapital

2. runde af naboskabsundersøgelserne er gennemført med redskabet naboskabet.dk¹. Her måles der på den sociale kapital, som omhandler et områdes sociale liv og ressourcer.

Begrebet om social kapital bruges i mange forskellige sammenhænge. I en boligområde-sammenhæng kan vi forstå den sociale kapital dels som den enkelte beboers afgrænsede netværk, dels den brobyggende kontakt, der er mellem forskellige beboergrupper i området – det være sig f.eks. på tværs af alder og etnicitet, dels som de brobyggende forbindelser beboerne har ud af boligområdet – det være sig fx gennem arbejde, foreningsengagement, frivilligt arbejde eller andet. Med andre ord kan både den afgrænsede og den brobyggende sociale kapital tænkes ind i et boligområde. Begge former for social kapital er af afgørende betydning for den enkelte beboers trivsel og for boligområdet som sådan. De tætte bånd (den afgrænsede sociale kapital) bibringer beboerne social støtte i hverdagen. De svagere bånd (brobyggende social kapital) mellem forskellige beboergrupper – og i form af kontakter ud af området – er betydningsfulde for udviklingen af generel tillid til andre mennesker, for udviklingen af fællesskabet i boligområdet og i forhold til i fællesskab at opnå ting i boligområdet til glæde for alle beboere.

I det følgende beskrives kort indholdet af de 7 temaer i en naboskabsundersøgelse. Spørgeskemaet er vedlagt som bilag 6, hvor det fremgår hvilke spørgsmål, der indgår i under temaerne.

- *Tilfredshed* - den generelle tilfredshed med at bo i området. Her spørges der til, hvor glade beboerne er for at bo i området, samt hvorvidt de kunne tænke sig at blive boende der i mange år.
- *Naboskab* - tillid, hjælpsomhed og kontakt beboerne imellem. Her spørges der blandt andet til, hvorvidt beboernes føler sig respekteret, samt i hvor høj grad de har tillid til de andre beboere. Derudover spørges der til beboernes oplevelse af forholdet mellem unge og voksne og til forholdet mellem beboere med forskellig etnisk baggrund.

---

¹ 1. runde er hovedsageligt gennemført med den første version af redskabet – kaldet "naboSKabet". Læs mere om de to versioner under punkt 2.5.

- *Kontakter uden for området* - det eksterne netværk.

Her spørges der til, i hvilken grad beboernes deltager i frivilligt arbejde eller er medlem af foreninger udenfor området. Derudover spørges der blandt andet til, hvor mange personer beboerne kender udenfor området, som eksempelvis kan hjælpe i forbindelse med jobsøgning m.m.

- *Tryghed*

Her spørges der til hvor trygge beboerne er, ved at bo i området. Det gælder beboernes oplevelse af kriminalitet, hvorvidt området er trygt for børn samt hvorvidt beboerne er trygge ved at færdes i området.

- *Det fysiske miljø*

Her spørges der til beboernes vurdering af mulighederne for at udfolde sig. Det gælder den generelle tilfredshed med de grønne områder, men også specifikt deres vurdering af mulighederne for at nyde vejret på en bænk, spise deres mad udenfor eller spille bold.

- *Ressourcer*

Her spørges der til beboernes engagement i områdets sociale liv. Det gælder eksempelvis hvor ofte de deltager i fælles aktiviteter, samt hvorvidt aktiviteterne tager hensyn til forskellige beboergrupper. Der spørges derudover til beboernes potentielle engagement. Det vil sige, hvorvidt de ville have lyst til at deltage i fremtiden, eller hvorvidt de kunne tænke sig at være med til at arrangere fælles aktiviteter, hvis de blev opfordret til det.

- *Accept af forskellighed*

Her spørges der til, i hvor høj grad beboernes mener det er i orden, at der bor personer i området, som er anderledes fra dem selv. Det gælder eksempelvis alkoholikere, kriminelle og psykisk syge m.m.

2.2. Anvendte rapporter og resultater som "trafiklys"

"Trafiklys"

Resultaterne fra undersøgelserne fremkommer som en profil for hvert tema i form af et "trafiklys", hvor farverne rød, gul og grøn indikerer andelen af henholdsvis overvejende negative, overvejende neutrale og overvejende positive besvarelser. Se eventuelt et eksempel på et "trafiklys" i bilag 4.

Placeringen af besvarelserne i kategorierne overvejende positivt, overvejende negativt og overvejende neutralt inden for de 7 temaer, sker på baggrund af en skala, som er fastlagt på baggrund af en statistisk validering foretaget i test-forløbet. På baggrund af denne validering er bestemte spørgsmål fra temaet udpeget til at indgå i skalaen, og hver spørgsmål i skalaen har fået tildelt et antal point. Dermed er det forskelligt fra et tema til et andet, hvordan respondenterne skal besvare for at opnå eksempelvis en overvejende positiv besvarelse.

Anvendte rapporter og deltræk

Der er til brug for denne rapport gjort brug af flere typer af rapporter. Der er blevet set på hovedrapporten for hver enkelt undersøgelse. Hovedrapporten beskriver alle besvarelser for

hvert af de 7 temaer samt baggrundsspørgsmålene. Af hovedrapporten fremgår det desuden, hvordan den pågældende undersøgelse ligger i forhold til gennemsnittet fra alle undersøgelser, der er gennemført inden for det seneste år.

Derudover er der gjort brug af en række deltræk i det omfang, det har været muligt (der skal være min. 10 besvarelser for at lave et deltræk). Dette er gjort med henblik på at belyse, hvordan enkelte beboergrupper adskiller sig fra hinanden. Der er lavet deltræk på følgende parametre:

- *Køn* (mand, kvinde)
- *Beskæftigelse* (i arbejde, pensionist/på efterløn, under uddannelse, ledige)
- *Alder* (19-35 år, 36-65 år, over 65 år/under 55 år, over 55 år)
- *Etnicitet* (begge forældre født i Danmark, begge forældre født i et andet land end Danmark²)
- *Botid* (under 4 år, 4 -10 år, over 10 år)
- *Civilstatus* (bor alene evt. med børn, bor sammen med ægtefælle/samlever)
- *Hjemmeboende børn* (med hjemmeboende børn, uden hjemmeboende børn)

Der har generelt været meget få besvarelser fra ledige beboere, hvilket har betydet, at der er relativt stor usikkerhed forbundet med resultaterne fra denne gruppe. Derfor indgår denne gruppe ikke i analysen.

./.

Der er vedlagt en oversigt over resultaterne for de enkelte beboergrupper og en sammenligning af grupperne i bilag 3.

2.3. Forløb og planlægning

Flere omstændigheder, har haft betydning for gennemførelsen af 2. runde af naboskabsundersøgelserne. Først og fremmest har de tidsmæssige forudsætninger været en udfordring. Undersøgelserne skulle afsluttes inden evalueringen af den fleksible udlejningsordning i foråret 2010. Det har betydet, at der kun er en periode på 1,5-2 år mellem 1. og 2. runde af undersøgelserne. Det har vist sig at være en udfordring, da det har haft betydning for den opbakning, der har været omkring undersøgelsen. Vi har derudover nogle steder oplevet, at undersøgelsen er blevet gennemført samtidig med andre typer af undersøgelser. Det betyder, at undersøgelsen har været i en konkurrencesituation. Nogle afdelinger har også tidligere været involveret i naboskabsundersøgelser i andre sammenhænge. Ovenstående omstændigheder har været udfordringer for at opnå gode svarprocenter. I det følgende redegøres der for, hvordan vi i vores planlægning har haft fokus på samarbejde og opfølgning for at opnå det bedst mulige resultat.

Gennemførelsen af undersøgelserne er i høj grad afhængig af et godt samarbejde mellem KAB, de involverede boligorganisationer og afdelinger. Derfor tog KAB i sommeren 2009 initiativ til at afholde opstartsmøder med konsulenter fra boligorganisationerne, repræsentanter fra bestyrelserne samt de ansatte i områderne. Formålet med møderne var at

---

² Denne opdeling er foretaget i henhold til Danmarks Statistiks opdeling, hvor personer med en anden etnisk oprindelse betragtes som personer, hvor begge forældre er født i et andet land end Danmark.

gennemgå efterårets/vinterens tidsplan, svare på spørgsmål og tale om eventuelle udfordringer i forbindelse med undersøgelserne.

Det var muligt at mødes med konsulenter fra alle boligorganisationer på nær en.

Opstartsmøderne med afdelingerne blev organiseret af boligorganisationerne. En del afdelinger deltog ikke i møderne. Derfor blev der efterfølgende gjort en stor indsats for at kontakte bestyrelser og ansatte fra de afdelinger, som ikke deltog i opstartsmøderne.

Alle involverede afdelinger modtog i august en tidsplan, så de havde mulighed for at komme med bemærkninger.

Inden gennemførelsen af undersøgelserne stod det klart, at to afdelinger (Østerbro 95 og Kagshusene) ikke kunne deltage i 2. runde. Beboerne i Kagshusene er genhuset i forbindelse med et større renoveringsprojekt, og det blev derfor vurderet, at det ikke var muligt at gennemføre undersøgelsen. Østerbro 95 deltog ikke, da afdelingsbestyrelsen ikke ønskede at gennemføre undersøgelsen på trods af flere opfordringer fra KAB og AKB. På denne baggrund dækker 2. runde 38 afdelinger.

2.4. Indsamlingsmetoder, opfølgning og svarprocenter

Naboskabsundersøgelserne i 2. runde er gennemført med samme metoder som i 1. runde i forhold til omdeling og opfølgning på undersøgelserne.

2.4.1. Indsamlingsmetoder

En uge inden undersøgelsen er gået i gang er der blevet sat informationsopslag op i opgange og andre steder, hvor beboerne blev opfordret til at deltage i undersøgelsen.

Ved undersøgelsens start har ansatte i afdelingerne omdelt et spørgeskema pr. husstand. Med skemaet fulgte informationsmateriale, der beskrev undersøgelsens formål, samt hvordan skemaet kunne besvares. Der fulgte desuden en konkurrencekupon med, hvor beboerne har haft mulighed for at deltage i lodtrækningen om tre gavekort til en samlet værdi af 1.000 kr.

Som noget nyt i 2. version af værktøjet naboskabet.dk er det nu muligt at besvare undersøgelsen på syv forskellige sprog foruden dansk. Derfor blev der ved husstandsomdelingen også omdelt et informationsark, hvor der på de forskellige sprog er beskrevet, hvor beboeren kunne få udleveret et skema på sit eget sprog. Muligheden for at deltage i lodtrækningen blev også beskrevet.

2.4.2. Opfølgning

Der er ved svarfristens udløb opsat et rykkeropslag i opgange og på relevante steder, hvor beboerne ser det. Her er svarfristen blevet forlænget, så beboerne kunne nå at svare.

I langt de fleste afdelinger har det været nødvendigt med yderligere opfølgning.

KAB har gennemført flere former for ekstra opfølgning på de undersøgelser, hvor svarprocenten blev vurderet for lav. Det drejer sig om "telefon-rykker-runder", hvor

beboerne haft mulighed for at besvare over telefonen eller få tilsendt et nyt skema, hvis det var bortkommet. Derudover har KAB gennemført "dør-rykke-runder", hvor beboerne har kunnet få udleveret et nyt skema. Beboere, der ikke har været hjemme, har ligeledes fået et nyt skema samt yderligere informationsmateriale ind ad brevsprækken.

I de afdelinger, hvor det har været muligt, har KAB samarbejdet med bestyrelserne og lokalt ansatte (både ejendomskontorer og boligsociale medarbejdere) om opfølgningen på undersøgelserne. I nogle tilfælde (ca. 25 % af afdelingerne) har bestyrelserne eller de ansatte personligt fulgt op ved at stemme dørklokker eller på anden måde skabe kontakt til beboerne.

KAB har i samarbejde med bestyrelser og de ansatte sørget for, at der blev uddelt ekstra spørgeskemaer ved beboermøder, bankospil, madklubber, ældrenetværk m.m.

2.4.3. Repræsentativitet

Gennemsnitlig svarprocent

I 1. runde af naboskabsundersøgelsen var det muligt at opnå en gennemsnitlig svarprocent på 38 % (37 % ekskl. Kagshusene og Østerbrogade 95). Svarprocenterne varierede mellem 17 % og 63 %. I 2. runde har det – særligt på grund af den korte tid mellem 1. og 2. runde – været en større udfordring at få besvarelserne hjem. Til trods for disse udfordringer har det i 2. runde været muligt at opnå en gennemsnitlig svarprocent på 28 %. Svarprocenterne varierer mellem 16 % og 48 %.

Svarprocenter og konklusioner

Konklusionerne i denne rapport er baseret på resultater opgjort i forskellige grupper af afdelinger, eksempelvis i forhold til udsathed. Resultaterne baserer sig derfor på et relativt stort datagrundlag, og gennemsnittet vil udjævne de fleste statistiske udsving. På denne baggrund må sammenligningen af resultaterne siges at være en valid indikator for eventuelle tendenser i udviklingen.

Det har endvidere vist sig, at resultaterne også i analyserne for hver enkelt afdeling, hvor bekymringen for tilfældige udsving har været større, forekommer pålidelige. Der har generelt ikke har vist sig store afvigelser mellem 1. og 2. runde, og der lader kun til at være sket mindre ændringer ved få temaer, som flere steder går igen. Få ændringer forekommer realistisk, da der kun er gået 1,5-2 år mellem de 2 runder, og derfor er det sandsynligt, at ganske få ting har ændret sig i den mellemliggende periode. Dette er endda også tilfældet i de analyser, hvor svarprocenten har været noget lavere.

I enkelte analyser har svarprocenten været så lav, at det ikke med rimelig sikkerhed har været muligt at afgøre, hvorvidt tallene afspejler en reel udvikling i området fra 1. til 2. runde. Dette gælder især analysen for de mange mindre områder, som indgår i undersøgelsen.

Hvornår er en ændring udtryk for en tendens?

En sammenligning af resultaterne fra 1. og 2. runde viser mange steder mindre afvigelser. Disse afvigelser må formodes at være statistiske tilfældigheder. Disse afvigelser skyldes mange faktorer, eksempelvis en lidt anderledes svarfordeling på beboergrupper i

undersøgelserne, lokale forhold samt det faktum, at besvarelserne i nogen grad giver et øjebliksbillede af beboernes holdninger.

I vurderingen af, hvornår en afvigelse kan betragtes som markant, og dermed udtryk for en ændring, er der taget hensyn til flere faktorer. Vurderingen baseres blandt andet på størrelsen af sammenligningsgrundlaget. Jo større den samlede gruppe er, jo større er generaliserbarheden ved afvigelserne. Der vil løbende blive redegjort for sammenligningsgrundlaget ved de enkelte konklusioner. Derudover er kun afvigelser, som overstiger de gennemsnitlige afvigelser, medtaget.

Derudover er der fokuseret på, hvor generel tendensen er for den bestemte gruppe. En gennemsnitlig afvigelse kan godt være relativt stor, men vise sig at være båret af ganske få afdelinger. Derfor vil der i konklusionerne indgå en vurdering af, i hvor mange afdelinger af den samlede gruppe, den generelle tendens er tydelig.

Det skal dog understreges, at selvom der nu er gennemført to runder af undersøgelsen, kan det ikke med sikkerhed siges, hvorvidt afvigelserne er udtryk for en bestemt udvikling på længere sigt, eller om de blot er kortvarige udsving. Det ville kræve flere gentagelser, hvor man kan påvise den samme tendens i udviklingen.

2.5. Sammenligning mellem 1. og 2. runde

Det er vigtigt at være opmærksom på, at de to runder af naboskabsundersøgelsen er gennemført med to forskellige versioner af redskabet naboskabet.dk (tidligere naboSKabet). Dette gælder dog ikke de 4 undersøgelser, der blev gennemført til sidst i forløbet i 1. runde. Her blev den nye version taget i brug.

Til sammenligningen mellem undersøgelser, der er foretaget med de to forskellige versioner, er der udviklet et særligt sæt af "trafiklys". Disse "trafiklys" medtager kun svarene på de spørgsmål, som er identiske i de to versioner, og som begge steder indgår i den statistiske skala, som ligger til grund for valideringen. Disse "trafiklys" er altså *ikke* identiske med dem, som indgår i rapporterne for de enkelte boligområder, der er foretaget med den tidligere version. Men det er muligt på denne baggrund at sammenligne direkte mellem undersøgelserne gennemført med den nye, henholdsvis den tidligere version og dermed få et indtryk af, hvordan udviklingen har været i boligområdet. Der er vedlagt et eksempel på en sammenligningsrapport i bilag 4 I sammenligningsrapporten kan man også se hvilke spørgsmål, der sammenlignes.

./.

./.

Det er procentsatserne fra disse "sammenlignings-trafiklys", som indgår i bilag 2, hvor resultaterne for de 7 temaer fra begge runder fremgår.

Sammenligning af spørgsmål i forhold til temaerne

- *Tilfredshed* - den generelle tilfredshed med at bo i området. Her sammenlignes kun spørgsmålet om, hvor glade beboerne er for at bo i området.
- *Naboskab* - tillid, hjælpsomhed og kontakt beboerne imellem. Her sammenlignes spørgsmål om, hvor ofte beboerne hilser på hinanden, og hvor ofte de hjælper hinanden på forskellig vis.

- *Kontakter uden for området* - det eksterne netværk. Her sammenlignes spørgsmålene om hvor ofte beboerne deltager i frivilligt arbejde udenfor området, samt hvor mange personer de kender udenfor området, og hvor de kan søge støtte og vejledning eksempelvis ved jobsøgning.
- *Tryghed* - her sammenlignes kun spørgsmålet om, hvor trygge beboerne er ved at bo i området.
- *Det fysiske miljø* – beboernes vurdering af de muligheder, som det fysiske miljø giver for at udfolde sig. Her sammenlignes beboernes opfattelse af de udendørs muligheder for at være sammen og lave forskellige aktiviteter.
- *Ressourcer* - beboernes engagement i at forbedre området. Her sammenlignes spørgsmålet om, hvorvidt beboerne ville være med til at arrangere en fælles aktivitet, hvis de blev opfordret til det.
- *Accept af forskellighed* - beboernes accept af beboergrupper, som er anderledes end dem selv. Her sammenlignes beboernes accept af andre beboere med en kriminel fortid, et alkoholproblem eller en psykisk sygdom.

Accept af forskellighed er udgået

Det har vist sig, at der ved alle afdelinger tilsyneladende er sket en bemærkelsesværdig positiv udvikling, når man sammenligner resultaterne fra 1. og 2. runde. Der er dog tale om, at spørgsmålene i de to versioner er formuleret lidt forskelligt. Vi vurderer, at denne ændring har betydet, at spørgsmålet opfattes væsentligt anderledes. Det betyder, at det ikke med rimelig sikkerhed er muligt at sige noget om den reelle udvikling ved dette tema. Derfor vil resultaterne fra dette tema ikke indgå i rapporten.

Sammenligning af beboergrupper

Som beskrevet ovenfor, kan man via en sammenligningsrapport sammenligne resultaterne for afdelingerne som helhed. Sammenligningsrapporten dækker dog ikke de enkelte beboergrupper. Derfor er det i denne rapport ikke muligt direkte at se, om bestemte beboergrupper har flyttet sig fra et niveau til et andet. Det er derimod muligt at se på de indbyrdes forhold, der er mellem beboergrupperne. Eksempelvis er det muligt at se, om det stadig forholder sig sådan, at ældre er mere tilfredse end unge. Det er også muligt at se på, om det lader til, at et eksempelvis negativ udvikling inden for et tema ser ud til at være båret af bestemte beboergrupper. Resultaterne fra de enkelte beboergrupper fra 2. runde findes i bilag 3.

./.

2.6. Præsentation af resultater – definitioner af kategorier

Resultaterne i denne rapport præsenteres efter fire sorteringer; social udsathed, afdelingernes opførelsesår, afdelingens størrelse samt afdelingernes lejlighedsstrukturelle profil. I det følgende fremgår definitioner på disse kategorier.

1. Social udsathed:

- Udsatte områder
- Høj-risiko-områder
- Risiko-områder
- Neutrale områder

Det er antallet af voksne udenfor arbejdsmarkedet, der er centralt i forhold til udsathed. Socialministeriet har udpeget de udsatte områder. Høj-risiko-områder er områder, hvor mere end 40 % af de voksne er udenfor arbejdsmarkedet. I risikoområder gælder det 30-40 %, mens det er mindre end 30 % i neutrale områder.

2. Afdelingernes opførelsesår

Afdelinger er delt op efter opførelsesår i tre kategorier:

- Opført før 1960
- Opført mellem 1960 og 1989
- Opført efter 1989

3. Afdelingernes størrelse

Afdelingerne er delt op i tre kategorier efter størrelse:

- Store afdelinger med mere end 300 familieboliger
- Mellemstore afdelinger med 100 - 300 familieboliger
- Små afdelinger med færre end 100 lejemål

4. Afdelingernes lejlighedsstrukturelle profil (andelen af små lejligheder i afdelingen).

Afdelingerne er delt op efter i 4 kategorier:

- Afdelinger med færre end 25 % små lejligheder (lille lejlighed har 1-2 rum)
- Afdelinger med mellem 26 og 50 % små lejligheder
- Afdelinger med mellem 51 og 75 % små lejligheder
- Afdelinger med mere end 75 % små lejligheder

3. Grundlæggende sammenhænge og forskelle

I dette kapitel beskrives de grundlæggende sammenhænge og forskelle, som tegner sig på baggrund af de to runder af naboskabsundersøgelserne. Der er fortrinsvist fokuseret på sammenhænge og forskelle, som er bekræftet i 2. runde. Det er eksempelvis tydeligt, at der er en sammenhæng mellem graden af udsathed og tilfredshed. Ligeledes er der grundlæggende forskelle mellem beboergrupper, hvor især alder og botid spiller en stor rolle for besvarelsene.

De grundlæggende sammenhænge og forskelle, som gennemgås i dette kapitel, danner grundlaget for at tale om den udvikling, der er sket fra 1. til 2. runde. I næste kapitel (kapitel 4) gennemgås de ændringer, der er sket fra 1. til 2. runde. Det er i den forbindelse vigtigt at sige, at på trods af at der er sket ændringer flere steder, ændrer det ikke stort ved de grundlæggende sammenhænge, som beskrives i dette kapitel. Der kan dog være tale om, at forskellene nogle steder er blevet mere eller mindre markante. Det er dog ikke muligt at sige, i hvilken grad de fleksible udlejningsaftaler spiller ind på disse ændringer.

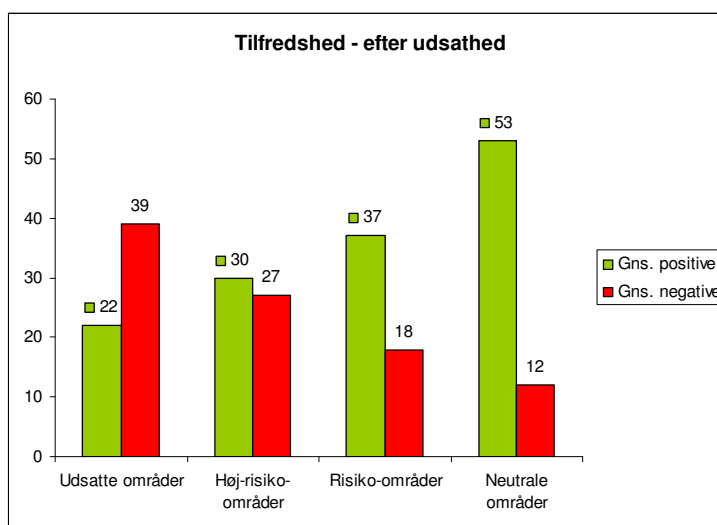
Til sidst i kapitlet bliver det vurderet, i hvor høj grad de grundlæggende sammenhænge kan forklares ud fra andelen af ældre og beboere med udenlandsk baggrund.

3.1. Udsathed

Følgende tendenser blev konstateret i 1. runde og er bekræftet i 2. runde:

- Jo mere udsat et område er – jo mindre er tilfredsheden
Hvor ca. halvdelen svarer overvejende positivt i de neutrale områder, falder det til ca. hver femte i de udsatte områder. Ligeledes er det kun ca. hver tiende i de neutrale områder, som svarer overvejende negativt, hvor det stiger til ca. fire ud af 10 i de udsatte områder.

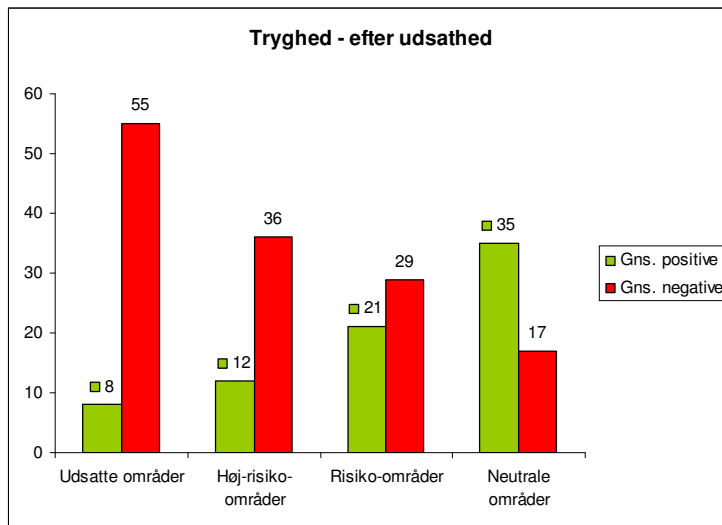
Gennemsnitligt svarer 31 % overvejende positivt og 25 % overvejende negativt, når man ser på de undersøgelser, der er gennemført med naboskabet.dk inden for det seneste år.

- Jo mere udsat et område er – jo mindre er trygheden

Hvor lidt over en tredjedel i de neutrale områder svarer overvejende positivt, gælder det kun knap hver 10. i de udsatte områder. Samtidig svarer kun knap hver femte i de neutrale områder overvejende negativt, mens det gælder mere end halvdelen i de udsatte områder.

Gennemsnitligt svarer 16 % overvejende positivt og 33 % overvejende negativt, når man ser på de undersøgelser, der er gennemført med naboskabet.dk inden for det seneste år.

Ovenstående sammenhænge er lige markante i begge runder af undersøgelsen.

I 1. runde var der en svag tendens til, at beboere i udsatte og høj-risiko-områder havde færre kontakter end dem fra risiko- og neutrale områder. Denne tendens kan ikke bekræftes i 2. runde. Dette kan være et eksempel på statistisk usikkerhed i materialet, men det kan også være udtryk for en reel ændring, eventuelt fordi der kan være gjort en ekstra indsats i nogle af disse områder. Det er dog ikke til at afgøre, hvilken forklaring der er den rigtige.

I 1. runde kunne det ikke afgøres, hvorvidt der var en sammenhæng mellem udsathed og ressourcer. I 2. runde kunne der dog se ud til at være en tendens til, at mængden af ressourcer stiger, når udsathed falder. Der er ikke en markant forskel på andelen af overvejende negative besvarelser, men sammenhængen findes, når man ser på andelen af de overvejende positive besvarelser. Hvor 5 ud af 10 i de udsatte områder svarer overvejende positivt, gælder det ca. 6 ud af 10 i de neutrale områder.

3.2. Opførelsesår

Følgende tendenser blev konstateret i 1. runde og er bekræftet i 2. runde:

- Jo ældre byggeri – jo større tilfredshed

Hvor knap halvdelen, der bor i bebyggelser bygget før 1960, svarer overvejende positivt, gælder det kun en tredjedel blandt dem, som bor i nyere byggerier (bygget efter 1989).

Ligeledes svarer ca. en fjerdedel i de nyere byggerier overvejende negativt, hvilket kun gælder lidt mere end en tiendedel i de ældre byggerier.

De forskelle, der viser sig, når man sorterer efter opførelsesår, kan ikke forklares ud fra graden af udsathed. Der er en stor andel af neutrale og risiko-områder i de ældste byggerier, hvilket kan være med til at forklare, hvorfor tilfredsheden er størst der. Men de udsatte områder og høj-risiko-områderne er fordelt på de to kategorier, som er bygget efter 1960.

- Jo ældre byggeri – jo større tryghed

Lidt flere i de ældre byggerier, føler sig trygge. Ca. en fjerdedel i de ældre byggerier svarer overvejende positivt, mens det kun gælder hver femte i de nyere byggerier. Ganske få flere i de nyere byggerier, svarer overvejende negativt (32 %) mod 27 % i de ældre byggerier. Denne sammenhæng mellem opførelsesår og tryghed er mindre markant i 2. runde, end den var i 1. runde.

Jo ældre byggeri – jo bedre naboskab

- I ældre byggerier svarer mere end fire ud af 10 overvejende positivt, mens det samme kun gælder knap hver tredje af dem, som bor i nyere byggerier (også i 2. runde er der kun en mindre forskel mellem områder, der er bygget før 1960 og byggerier fra mellem 1960-1989.)

Der var en svag tendens i 1. runde, der pegede på, at der var færre ressourcer i ældre byggerier. Dette kan ikke bekræftes i 2. runde. Som tidligere nævnt, kan det være usikkert, hvorvidt svage tendenser rent faktisk afspejler de reelle sammenhænge.

2. runde viser i modsætning til 1. runde en svag tendens til, at tilfredsheden med det fysiske miljø falder med bebyggelsens alder.

3.3. Størrelse

Følgende tendenser blev konstateret i 1. runde og er bekræftet i 2. runde:

- Jo mindre afdelingen er – jo større er tilfredsheden

Hvor ca. halvdelen i de små afdelinger (under 100 lejemål) svarer overvejende positivt, gælder det kun en tredjedel i de store afdelinger (mere end 300 lejemål). Samtidig svarer næsten en femtedel i de store afdelinger overvejende negativt, mens det kun gælder en tiendedel i de små afdelinger.

Sammenhængen mellem tilfredshed og afdelingens størrelse kan ikke forklares ud fra fordelingen af udsathed. Hovedparten af de udsatte områder og høj-risiko-områderne er koncentreret i de mellemstore afdelinger. Hvorimod tilfredsheden følges jævnt med størrelsen.

- Jo mindre afdelingen er – jo mere trygge er beboerne

En tredjedel af dem, der bor i de små afdelinger, svarer overvejende positivt, mens det kun gælder knap hver femte i de store afdelinger. Der er mere end dobbelt så mange

utrygge i de store afdelinger, som i de små. Hvor over en tredjedel i de store afdelinger svarer overvejende negativt, gælder det kun lidt over hver 10. i de små afdelinger.

Sammenhængen mellem tryghed og afdelingens størrelse kan ikke forklares ud fra fordelingen af udsathed. Hovedparten af de udsatte områder og høj-risiko-områderne er koncentreret i de mellemstore afdelinger, hvorimod trygheden følges jævnt med størrelsen.

- Naboskabet er bedst i små og store afdelinger
Hvor lidt mere end hver fjerde svarer overvejende positivt i både de små og de store afdelinger, gælder det kun ca. hver tredje i de mellemstore afdelinger (mellem 100 og 300 lejemål). Der er nogenlunde lige mange i de alle tre grupper, som svarer overvejende negativt (11-15 %).

Dette kan formodentlig forklares ud fra fordelingen af udsathed. Hovedparten af de udsatte områder og høj-risiko-områderne er koncentreret i de mellemstore afdelinger, og netop disse grupper ligger lavere end de andre ved temaet om naboskab.

I 2. runde viser det sig desuden, at tilfredsheden med det fysiske miljø er bedst i de små afdelinger, hvor den er lige stor i store og mellemstore afdelinger. Ca. en tredjedel i de store og mellemstore afdelinger svarer overvejende positivt, mens det stiger til knap halvdelen i de små afdelinger. Nogenlunde lige mange svarer overvejende negativt (11-14 %).

Der kan desuden konstateres en svag tendens imod, at mængden af ressourcer falder med størrelsen. Det ser ud til, at jo mindre afdelingen er, jo flere ressourcer er der til rådighed. Dette er dog usikkert.

4.4. Lejlighedsstrukturelt

Der indgår kun tre afdelinger i hhv. gruppen af afdelinger med 50-75 % små lejligheder og gruppen af afdelinger med over 75 % små lejligheder. Det betyder, at generaliserbarheden af konklusionerne for disse grupper er begrænset. For alle konklusioner gælder det, de tre grupper med mindre en 75 % små lejligheder ligger forholdsvis tæt på hinanden, mens gruppen med over 75 % små lejligheder ligger lavere. Derfor må konklusionerne vedrørende lejlighedsstruktur tages med visse forbehold.

Følgende tendenser blev konstateret i 1. runde og er bekræftet i 2. runde:

- Jo færre små lejligheder – jo bedre naboskab
Fire ud af 10 i afdelinger med få små lejligheder (under 25 %) svarer overvejende positivt, mens det gælder halvt så mange, to ud af 10, i afdelinger med mange små lejligheder (over 75 % små lejligheder). Dette understreges af, at kun ca. hver tiende i afdelinger med få små lejligheder, svarer overvejende negativt, mens det stiger til hver fjerde i afdelinger med mange små lejligheder.
- Jo færre små lejligheder – jo større mængde af ressourcer
Der er tilsyneladende lidt flere ressourcer at hente i afdelinger med få små lejligheder. Hvor seks ud af 10 i de afdelinger, hvor der er få små lejligheder, svarer overvejende

positivt, falder det til knap fem ud af 10 i de afdelinger, som har mere end 75 % små lejligheder. Ligeledes svarer ganske få i afdelingerne med få små lejligheder overvejende negativt (7 %), mens det gælder dobbelt så mange i afdelinger med mange små afdelinger (14 %).

- Jo færre små lejligheder – jo større tilfredshed med det fysiske miljø
Hvor lidt mere end fire ud af 10 svarer overvejende positivt i afdelinger med få små lejligheder, gælder det kun knap 3 ud af 10 i afdelinger med mange små lejligheder.

I 2. runde er der desuden en svag tendens til, at trygheden er størst i de afdelinger, hvor der er færre end 25 % små lejligheder. Trygheden bliver dårligere, jo flere små lejligheder, der er i en afdeling.

Ingen af de ovenstående forskelle kan forklares ud fra fordelingen af udsathed.

3.5. Forskelle mellem beboergrupper

På baggrund af 1. og 2. runde af naboskabsundersøgelserne tegner der sig en række forskelle, som gør sig gældende på tværs af udsathed. Følgende forskelle er dermed ikke en liste over alle forskelle beboergrupperne i mellem, men en liste over de forskelle, der har vist sig i 1. runde og er bekræftet i 2. runde. Der er derudover tilføjet pointer de steder, hvor gruppen af beboere med udenlandsk baggrund adskiller sig fra gruppen af beboere med dansk baggrund, da dette er et centralt aspekt i det boligsociale arbejde.

Tilfredshed

- Tilfredsheden stiger med alderen
Knap hver femte af de yngre mellem 19 og 35 svarer overvejende positivt. Andelen af overvejende positive besvarelser stiger til det dobbelte blandt de ældre over 65 år. Samtidig svarer kun en tredjedel så mange overvejende negativt blandt de ældre.
- Tilfredsheden stiger med botiden
Ca. en fjerdedel med en botid under 4 år svarer overvejende positivt, hvilket stiger til knap 40 % blandt dem, som har boet over 10 år i området. Ligeledes svarer ca. en tredjedel overvejende negativt blandt dem med en kort botid, hvilket falder til ca. en fjerdedel for dem med en lang botid.
- Beboere med dansk baggrund er lidt mere tilfredse end dem med udenlandsk baggrund
Hvor næsten fire ud af ti beboere med dansk baggrund svarer overvejende positivt gælder det kun ca. hver tredje blandt beboere med udenlandsk baggrund. Ligeledes svarer flere blandt dem med udenlandsk baggrund overvejende negativt (32 %) i forhold til beboere med dansk baggrund (21 %).

Naboskab

- Oplevelsen af naboskabet stiger med alderen
Knap hver femte af de yngre mellem 19 og 35 år svarer overvejende positivt, mens det gælder hver anden af de ældre over 65 år. Så godt som ingen blandt de ældre svarer overvejende negativt, hvorimod det gælder næsten hver femte blandt de yngre.

- Oplevelsen af naboskabet stiger med botiden
Hver femte blandt dem med en botid under 4 år svarer overvejende positivt, mens det gælder dobbelt så mange blandt dem med en botid over 10 år. Ligeledes svarer ca. hver 10. blandt dem med lang botid overvejende negativt, mens det gælder dobbelt så mange blandt dem med kort botid.
- Naboskabet vurderes lidt bedre af beboere med dansk baggrund end af beboere med udenlandsk baggrund
Knap 4 ud af 10 (36 %) blandt dem med dansk baggrund svarer overvejende positivt, mens det kun gælder 3 ud af 10 blandt dem med udenlandsk baggrund. Ligeledes svarer lidt flere blandt dem med udenlandsk baggrund overvejende negativt (5 procentpoint flere).

Kontakter

- Antallet af kontakter falder med alderen
Over dobbelt så mange blandt de unge mellem 19 og 35 år svarer overvejende positivt (83 %), som blandt de ældre over 65 år (38 %). Ligeledes svarer ca. hver femte blandt de ældre overvejende negativt, hvor det gælder ganske få (3 %) blandt de yngre.
- Antallet af kontakter falder med botiden
Otte ud af 10 blandt dem med en botid under 4 år svarer overvejende positivt, det falder til ca. seks ud af 10 blandt dem med en lang botid. Der er til gengæld ikke stor forskel på andelen af overvejende negative besvarelser.
- Beboere i arbejde har flere kontakter end pensionisterne
Næsten otte ud af 10 blandt dem i arbejde svarer overvejende positivt, mens det kun gælder hver anden af pensionisterne. Ligeledes svarer ganske få (3 %) blandt dem i arbejde overvejende negativt, mens det gælder lidt over hver 10. blandt pensionisterne.

Tryghed

- Beboere mellem 19 og 35 år, beboere med anden etnisk herkomst end dansk og beboere med hjemmeboende børn er mindre trygge
Der er generelt ikke meget store udsving, når det gælder tryghed. Især andelen af overvejende positive besvarelser er meget ligeligt fordelt, og gennemsnitligt svarer hver femte overvejende positivt. Men der er mindre forskelle, når man ser på dem, der er decideret utrygge. Gennemsnitligt svarer ca. hver tredje overvejende negativt, hvor det stiger til ca. 40 % blandt yngre mellem 19 og 35 år, beboere med udenlandsk baggrund samt beboere med hjemmeboende børn.

Det fysiske miljø

- Tilfredsheden med det fysiske miljø stiger med alderen
En fjerdedel af de yngre mellem 19 og 35 år svarer overvejende positivt, mens det stiger til 40 % for de ældre over 65 år. Ligeledes svarer kun lidt ca. en tiendedel overvejende negativt blandt de ældre, hvor det gælder lidt over en fjerdedel af de yngre.

- Beboere med anden etnisk herkomst end dansk er mindre tilfredse med det fysiske miljø end beboere med dansk baggrund

Lidt over en tredjedel af beboere med dansk baggrund svarer overvejende positivt, mens det kun gælder lidt under en fjerdedel af dem med udenlandsk baggrund. Der er til gengæld ikke meget stor forskel på andelen af overvejende negative besvarelser, der er ca. en femtedel i begge grupper.

Ressourcer

- Beboere med hjemmeboende børn har et større engagement end beboere uden børn. Hvor halvdelen af dem med hjemmeboende børn svarer overvejende positivt, gælder det kun lidt over en tredjedel af dem uden børn. Ganske få blandt dem med børn svarer overvejende negativt (4 %), mens det stiger til hver 10. blandt dem uden børn.

- Beboere i arbejde har et lidt større engagement end pensionisterne. Næsten halvdelen af beboere i arbejde svarer overvejende positivt. Andelen falder til ca. en tredjedel for pensionisterne. Ligeledes svarer kun ganske få (6 %) overvejende negativt blandt dem i arbejde, mens det gælder lidt over hver 10. blandt pensionisterne.

- Beboere mellem 19 og 35 år har et mindre engagement end de andre aldersgrupper – de mellem 36 og 65 år har det største

Knap en tredjedel blandt de yngre svarer overvejende positivt, det stiger til knap halvdelen blandt dem mellem 36 og 65 år. De ældre over 65 år ligger her imellem. Der ses en mindre variation i de overvejende negative besvarelser, hvor der er flest blandt de ældre.

- Der ser ud til at være et lidt større engagement blandt beboere med dansk baggrund end blandt dem med udenlandsk baggrund

Fire ud af 10 med dansk baggrund svarer overvejende positivt, mens det kun gælder hver tredje blandt dem med udenlandsk baggrund. Lige mange svarer overvejende negativt (8-9 %).

Accept af forskellighed

- Accepten falder med alderen

Knap to tredjedele blandt dem under 65 år svarer overvejende positivt, mens det kun gælder en tredjedel blandt dem over 65 år. Der er ligeledes færre blandt dem under 65 år, som svarer overvejende negativt.

- Accepten falder med botiden

Mere end syv ud af 10 blandt dem med en botid under 4 år svarer overvejende positivt, mens det kun gælder halvdelen af dem med en botid over 10 år. Der er ikke stor variation i andelen af overvejende negative besvarelser.

- Beboere med anden etnisk herkomst end dansk ligger under gennemsnittet. To tredjedele af dem med dansk baggrund svarer overvejende positivt. Det falder til ca. fire ud af 10 blandt dem med udenlandsk baggrund. Der er ingen bemærkelsesværdig variation i andelen af de overvejende negative besvarelser.

3.6. Kan de grundlæggende sammenhænge forklares ud fra andelen af beboergrupper?

I det følgende vurderes det, om de grundlæggende sammenhænge i forhold til udsathed, opførelsesår, afdelingens størrelse samt den lejlighedsstrukturelle profil, kan forklares ud fra aldersfordelingen og andelen af beboere med udenlandsk baggrund.

I forhold til fleksibel udlejning er der relevant at se på hvilken rolle den beskæftigelsesmæssige status spiller for de grundlæggende sammenhænge. Som tidligere nævnt har det ikke været muligt at indsamle tilstrækkeligt med besvarelser fra gruppen af ledige beboere. Derfor kan dette ikke holdes op imod registerudtræk for denne gruppe.

Udsathed

I det ovenstående blev det konkluderet, at tilfredshed og trygheden falder med udsatheden. Jo større grad af udsathed – jo mindre tilfredshed og ligeledes jo større grad af udsathed – jo mindre tryghed. I ovenstående afsnit blev det desuden fastslået, at alder og etnicitet spiller en rolle i forhold til beboernes besvarelser.

Tilfredshed og alder

Dobbelt så mange ældre over 65 år svarer positivt på tilfredshedsspørgsmål i forhold til de yngre mellem 19 og 35 år. Dette kan være med til at forklare forskellen i tilfredshed efter graden af udsathed, da andelen af ældre stiger fra ca. 7 % i udsatte og høj-risiko-områderne til ca. 13 % i risiko-områderne og igen til knap 15 % i de neutrale områder. Der altså en dobbelt så stor andel af ældre i de neutrale områder i forhold til de udsatte områder.

Det kan dog ikke forklare hele forskellen, da 2,5 gange flere svarer overvejende positivt i de neutrale områder i forhold til de udsatte områder. Endvidere falder andelen af overvejende positive besvarelser relativt jævnt med udsatheden på trods af, at der er nogenlunde lige mange ældre i de to mest udsatte grupper og nogenlunde lige mange i de mindst udsatte grupper.

Graden af udsathed påvirker altså tilfredsheden generelt – selvom aldersfordelingen naturligvis bidrager til forskellen.

Tryghed og alder

En tredjedel færre blandt de ældre over 65 år svarer overvejende negativt på spørgsmålene om tryghed, set i forhold til de yngre mellem 19 og 35 år. Der er dog tre gange så mange i de udsatte områder, som svarer overvejende negativt i forhold til de neutrale områder. Som nævnt ovenfor er andelen af ældre nogenlunde lige stor i de to mest udsatte grupper og ligeledes i de to mindst udsatte grupper, mens andelen af overvejende negative besvarelser i forhold til udsathed stiger relativt jævnt med udsatheden. Dermed kan aldersfordelingen kun i mindre grad være med til at forklare sammenhængen mellem udsathed og tryghed.

Tilfredshed og etnicitet

Tidligere blev det konkluderet, at beboere med udenlandsk baggrund generelt er lidt mindre tilfredse end beboere med dansk baggrund. Hvor 4 ud af 10 med dansk baggrund svarede overvejende positivt, gjaldt det kun 3 ud af 10 blandt dem med udenlandsk baggrund. I registerudtrækkene kan man se, at der er en stigende andel af beboere med udenlandsk baggrund med graden af udsathed. Andelen er størst i de udsatte områder, hvor ca. 71 % har

udenlandsk baggrund. Det falder til ca. 54 % i høj-risiko-områder, ca. 35 % i risiko-områder og igen til ca. 20 % i neutrale områder. Der er altså over tre gange så mange med udenlandsk baggrund i de udsatte områder, som i de neutrale områder.

Dermed kan andelen af beboere med udenlandsk baggrund være med til at forklare forskellene efter graden af udsathed. Men da forskellene mellem svarerne fra beboere med hhv. dansk og udenlandsk baggrund kun er en faktor 1,3, forklarer det ikke hvorfor 2,5 gange så mange i de neutrale områder svarer overvejende positivt.

Tryghed og etnicitet

Det blev ligeledes konkluderet, at en lidt større andel blandt dem med udenlandsk baggrund svarer overvejende negativt ved temaet om tryghed. Gennemsnitligt svarer ca. 3 ud af 10 overvejende negativt, hvorimod det gælder 4 ud af 10 blandt dem med udenlandsk baggrund. Andelen af beboere med udenlandsk baggrund stiger som sagt jævnt med graden af udsathed, men forskellen efter udsathed er meget større end den, der viser sig efter etnisk baggrund. Dermed kan etnicitet kun i begrænset omfang være med til at forklare noget af sammenhængen mellem udsathed og tryghed.

Både når det gælder aldersfordelingen og etniciteten må det altså konkluderes, at der er en forskel i svarene udover den, som kan forklares på baggrund af beboersammensætningen. Graden af udsathed påvirker altså i sig selv tilfredsheden og trygheden negativt.

Opførelsesår

Det blev konkluderet, at der var en sammenhæng mellem afdelingernes opførelsesår og graden af tilfredshed, naboskab og tryghed. Jo ældre byggeriet er, jo bedre er tilfredsheden, naboskabet og trygheden.

Tilfredshed og alder

Det ser ud til, at forskelle i tilfredshed efter opførelsesår i høj grad kan forklares ud fra andelen af ældre. Tilfredsheden fra de nyeste til de ældste byggerier stiger med en faktor 1,5. Andelen stiger fra ca. 5 % i de nyeste byggerier til 11 % i de afdelinger, der er bygget mellem 1960 og 1989, og igen til ca. 17 % i de ældste byggerier. Andelen af ældre er altså 3,5 gange større i de ældste afdelinger. Som tidligere nævnt svarer dobbelt så mange ældre positivt på tilfredshedsspørgsmålene i forhold til de yngre. Dermed kan andelen af ældre i de ældste byggerier formodentlig være en stor del af forklaringen på denne forskel.

Tilfredshed og etnicitet

Andelen af beboere med udenlandsk baggrund kan i nogen grad være med til at forklare sammenhængen mellem tilfredshed og afdelingens opførelsesår. Andelen af beboere med udenlandsk baggrund stiger fra ca. 26 % i de ældste byggerier til 40 % i afdelinger bygget mellem 1960 og 1989 og igen til ca. 47 % i de nyeste byggerier. Andelen af beboere med udenlandsk baggrund er altså næsten dobbelt så stor i de nyeste byggerier i forhold til de ældste. Det blev tidligere konkluderet, at lidt færre blandt beboere med udenlandsk baggrund svarede overvejende positivt (3 ud af 10) i forhold til beboere med dansk baggrund, hvor 4 ud af 10 svarede overvejende positivt. På den baggrund kan etniciteten være med til at forklare lidt af forskellen, men langt fra det hele.

Naboskab og alder

Andelen af ældre kan i høj grad være med til at forklare hvorfor beboere i ældre afdelinger oplever naboskabet lidt bedre end de nyere afdelinger. Der er som sagt markant flere ældre i de ældste afdelinger og de ældre svarer mere end dobbelt så ofte positivt i forhold til de yngre. Forskellen efter alder er dog væsentlig mere markant end forskellen efter opførelsesår.

Tryghed og alder

Der er lidt større andel af overvejende positive besvarelser i de ældre byggerier ved temaet om tryghed. Generelt svarer de ældre ikke mere positivt, men mindre negativt end de yngre. Den lidt større tryghed i ældre afdelinger kan ikke forklares ud fra aldersfordelingen og må derfor være begrundet med andre faktorer.

Tryghed og etnicitet

Der er som nævnt næsten dobbelt så mange beboere med udenlandsk baggrund i de nyeste byggerier i forhold til de ældre byggerier. Generelt svarer lidt flere med udenlandsk baggrund negativt i forhold til beboere med dansk baggrund, men der er nogenlunde samme andel, der svarer positivt. Dermed kan etniciteten heller ikke forklare, hvorfor der er flere overvejende positive besvarelser i ældre byggerier.

Afdelingens størrelse

Det blev tidligere konkluderet, at der er en sammenhæng mellem afdelingernes størrelse og temaet om tilfredshed, naboskab og tryghed. Generelt var billedet, at de mindste afdelinger lå bedst i forhold til de tre temaer. Andelen af ældre er størst i de store afdelinger, hvilket modsiger, at tilfredsheden mv. er lavest her. Ligeledes er andelen af beboere med udenlandsk baggrund størst i de mellemstore afdelinger, hvilket ikke passer med, at tilfredsheden mv. jævnt falder, når størrelsen stiger. Dermed har ikke været muligt at finde en forklaring på disse sammenhænge ud fra fordelingen af ældre eller fordelingen af beboere med udenlandsk baggrund.

Afdelingernes lejlighedsstrukturelle profil

Det blev også tidligere konkluderet, at der er en sammenhæng mellem andelen af små lejligheder i en afdeling og temaerne naboskab, ressourcer og vurderingen af det fysiske miljø. Generelt var billedet, at afdelinger med få små lejligheder lå bedst i forhold til de tre temaer. Andelen af ældre er størst i de afdelinger, som har mellem 50 og 75 % små lejligheder, hvilket modsiger, at naboskabet her skulle være lavere her end i de andre grupper. Andelen af ældre er ujævnt fordelt på grupperne, hvilket ikke passer med de konstaterede sammenhænge. Ligeledes er andelen af beboere med udenlandsk baggrund størst i de afdelinger med mindre en 25 % små lejligheder, hvilket modsiger, at den gruppe skulle ligge bedst. Dermed har det har ikke været muligt at finde en forklaring på disse sammenhænge ud fra fordelingen af ældre eller fordelingen af beboere med udenlandsk baggrund.

4. Ændringer efter udsathed

Ved sorteringen efter udsathed er der set på, om der kan spores nogle ændringer i forhold til de fire kategorier: Udsatte områder (3 afdelinger), høj-risiko-områder (7 afdelinger), risiko-områder (14 afdelinger³) og neutrale områder (13 afdelinger⁴).

Der er desuden set på, hvorvidt de konstaterede ændringer kan forklares ved ændringer i bestemte beboergrupperes svar. Det er langt fra altid muligt at forklare generelle ændringer ud fra dette perspektiv. Der er kun tilføjet pointer vedrørende de forskellige beboergrupper, hvor der er afvigelser fra de generelle tendenser (se kapitel 4), eller hvor det yderligere kan belyse konklusionerne.

Det skal understreges, at da de to målinger er gennemført med et forholdsvis kort interval, kan disse ændringer kun give et fingerpeg om mulige tendenser i udviklingen.

Ved hvert tema nævnes kort hvilke konkrete spørgsmål, der er sammenlignet mellem 1. og 2. runde. (Læs eventuelt mere om sammenligningen mellem 1. og 2. runde i afsnit 2.5.). Det fremgår desuden, hvor store ændringer der gennemsnitligt er sket ved det pågældende tema. Dette er for at give et billede af, hvor store ændringerne for de enkelte grupper er i forhold til gennemsnittet.

4.1. Tilfredshed

Ved temaet om tilfredshed sammenlignes resultaterne fra spørgsmålet om, hvor glade beboerne er for at bo i området.

Hvis man ser overordnet på temaet om tilfredshed, er der i 2. runde lidt flere overvejende positive besvarelser, mens der er stort set lige mange overvejende negative besvarelser. I 1. runde svarede 30 % overvejende positivt, mens det i 2. runde er steget til 36 %. I 1. runde svarede 25 % overvejende negativt, mens det gælder 24 % i 2. runde. Der er altså gennemsnitligt 6 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 1 procentpoint færre overvejende negative besvarelser. Risiko-områderne er ikke nævnt i det følgende, da der tilsyneladende ikke er sket ændringer ved denne gruppe.

Modsatrettede tendenser ved udsatte områder

Samlet set svarer 22 % blandt de udsatte områder i 2. runde overvejende positivt og 39 % svarer overvejende negativt. I 1. runde gjaldt det hhv. 20 % og 38 %. Dermed er der gennemsnitligt set ikke sket ændringer ved denne gruppe. Der er dog kun tre udsatte afdelinger med i undersøgelsen. Derfor er det svært at sige noget generelt på den baggrund.

Det kunne se ud til, at tilfredsheden er blevet større i to af afdelingerne, Tingbjerg III og Utterslevhuse. Begge afdelinger ligger i Tingbjerg-området, som har været igennem en turbulent periode. Det meget lavere niveau af overvejende positive besvarelser i disse to afdelinger i 1. runde kan måske forklares med, at undersøgelsen blev gennemført kort efter

---

³ I 1. runde var der 15 afdelinger i denne gruppe, men Jydeholmen indgår ikke i sammenligningen på grund af tekniske problemer med sammenligningen.

⁴ I 1. runde var der 15 afdelinger i denne gruppe, men Kagshusene og Østerbro 95 er udgået.

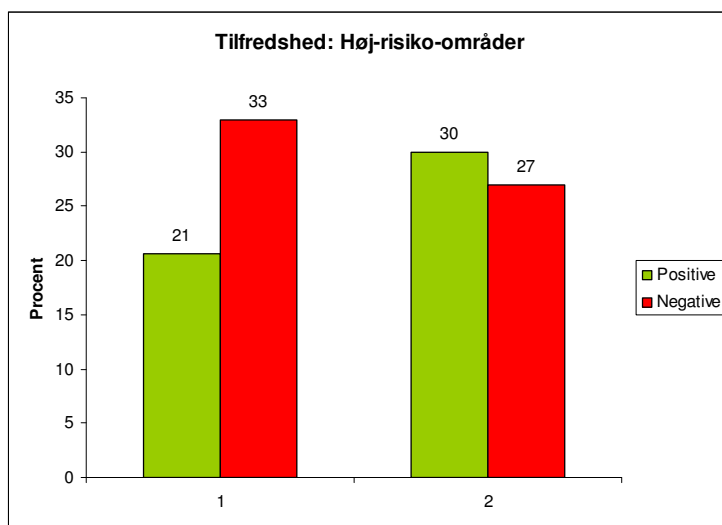
nedskydningen af en ung mand i Tingbjerg. Dette må formodes at have påvirket resultatet fra 1. runde i en negativ retning. De uroligheder, der fulgte episoden i Tingbjerg, bredte sig til andre dele af København, heriblandt Nørrebro, hvor den tredje udsatte afdeling ligger.

I den tredje afdeling, Mjølnerparken, er der sket en entydigt negativ udvikling i tilfredsheden. Hvor der i 1. runde var 29 %, der svarede overvejende positivt, gælder det nu kun 17 %. Samtidig svarer 49 % i 2. runde overvejende negativt, hvor det kun gjaldt 31 % i 1. runde. Som ved Tingbjerg-afdelingerne har timingen i forhold til urolighederne givet vist spillet en rolle. Der har i tiden mellem 1. og 2. runde været en række voldsomme episoder, som kan være årsag til den negative udvikling. Den negative udvikling ses ved mange af beboergrupperne, men den er særlig tydelig ved beboere i arbejde. I 2. runde svarer kun godt en fjerdedel så mange overvejende positivt i forhold til 1. runde. Ser man på botid, lader det til, at beboere med en botid mellem 4 og 10 år er ligeså tilfredse, som de var i 1. runde, mens de med kortere og længere botid er blevet mindre tilfredse.

Tilfredsheden er tilsyneladende steget i høj-risiko-områder

Sammenligningen af 1. og 2. runde af naboskabsundersøgelsen viser, at tilfredsheden er steget i høj-risiko-områderne. Samlet set svarer gruppen af høj-risiko-områder 30 % overvejende positivt og 27 % overvejende negativt. I 1. runde gjaldt det hhv. 21 % og 33 %.

Stigningen er sket for alle beboergrupper. Fortsat ser det ud til, at de ældre over 65 år er markant mere tilfredse end de andre grupper.

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	13-29 %	12-49 %
2. runde	20-42 %	11-41 %

Gennemsnitligt 9 procentpoint flere overvejende positive besvarelser. Dette ses i alle afdelinger. Andelen af overvejende negative besvarelser er gennemsnitligt faldet med 6 procentpoint. Andelen af overvejende negative besvarelser gør sig gældende for 4 ud af de syv afdelinger.

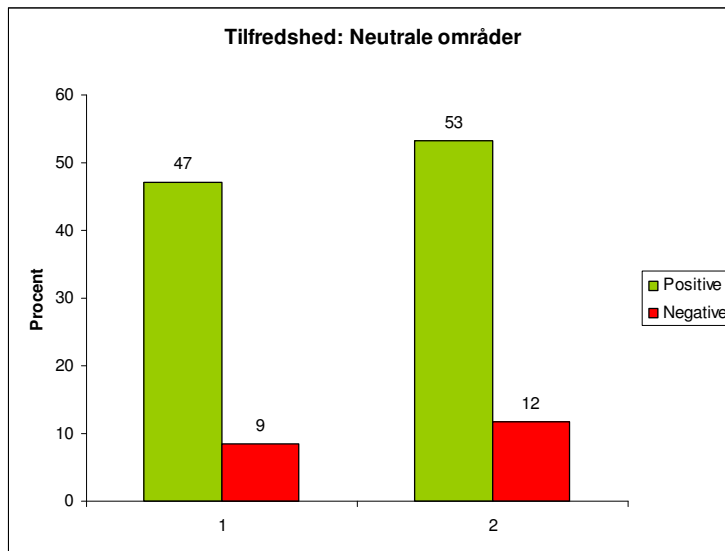
* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

Måske polariseringstendens i neutrale områder

I de neutrale områder svarer beboerne samlet set 53 % overvejende positivt og 12 % overvejende negativt. I 1. runde gjaldt det 47 % og 9 %. Dermed svarer 6 procentpoint flere overvejende positivt og 3 procentpoint flere overvejende negativt. Det følger altså den gennemsnitlige tendens ved de overvejende positive besvarelser, men hvor der generelt er et lille fald i de overvejende negative besvarelser, stiger andelen af de negative besvarelser med 3 procentpoint i de neutrale områder.

På denne baggrund kan der måske være tale om en polariseringstendens i udviklingen i de neutrale områder.

I de neutrale områder er der to forskelle mellem beboergrupper, som udmærker sig. De unge er markant mindre tilfredse end de ældre. Derudover ser det ud til, at nyttilflyttere (botid under 4 år) er markant mere tilfredse end andre grupper.

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	17-78 %	0-31 %
2. runde	27-81 %	2-37 %

Gennemsnitligt 6 procentpoint flere overvejende positive besvarelser samt 3 procentpoint flere negative. Den stigende andel positive besvarelser ses i 7 af de 13 afdelinger, mens den stigende andel af negative besvarelser findes i 8 afdelinger. Begge tendenser er til stede samtidigt i 3 afdelinger.

* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

4.2. Naboskab

Ved dette tema sammenlignes spørgsmål om, hvor ofte beboerne hilser på hinanden, og hvor ofte de hjælper hinanden på forskellig vis.

Der er ikke sket bemærkelsesværdige ændringer fra 1. til 2. runde. I 1. runde svarede gennemsnitligt 35 % overvejende positivt og 14 % overvejende negativt. I 2. runde svarer 37 % overvejende positivt og 14 % overvejende negativt. Der er altså 2 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og den samme andel af overvejende negative besvarelser.

Ved høj-risiko-områder og risiko-områder er afvigelserne så små, at de formodentlig blot er udtryk for tilfældigheder.

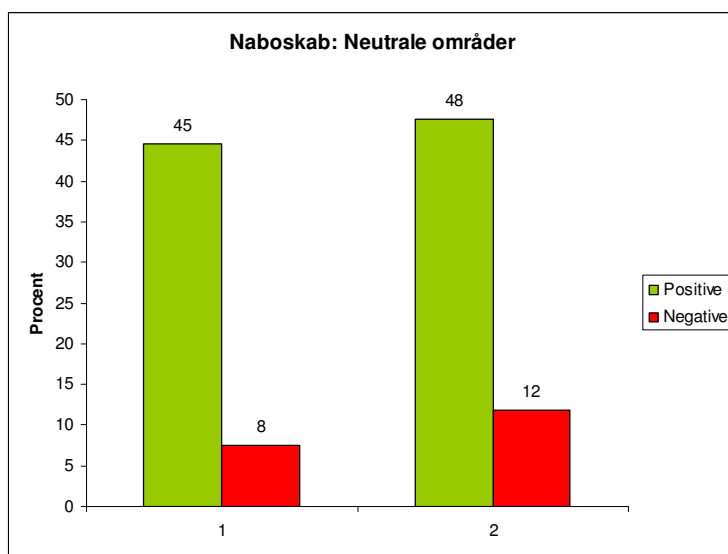
Modsatrettede tendenser ved udsatte områder

Som ved temaet om tilfredshed ser det ud til, at naboskabet er blevet bedre i Tingbjerg III og Utterslevhuse. Naboskabet er stort set uændret i Mjølnerparken. Igen må man formode, at tidspunktet for de to runder af undersøgelsen har spillet ind.

Måske polariseringstendens i neutrale områder

Det kunne se ud til, at der er en polariseringstendens i udviklingen fra 1. til 2. runde i de neutrale områder. I 1. runde svarede 45 % overvejende positivt og 8 % overvejende negativt. I 2. runde svarer lidt flere (48 %) overvejende positivt og ligeledes lidt flere 12 % overvejende negativt. Det lader altså til, at der kunne være tale om en polariseringstendens.

Som ved temaet om tilfredshed er det fortsat modsætningen mellem de unge under 35 år og de ældre over 65 år, som gør sig gældende. Dertil kommer, at særligt botiden spiller en rolle for oplevelsen af naboskabet. Beboere, der har boet over 10 år i området, er blandt de mest positive af alle grupperne, mens nytilflyttere med en botid under 4 år er blandt de mindst positive. Dermed følger resultaterne for de neutrale områder de grundlæggende forskelle imellem beboergrupper, som beskrevet i kapitel 4, men forskellene er meget markante i de neutrale områder.

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	26-91 %	0-19 %
2. runde	17-70 %	0-33 %

Gennemsnitligt 3 procentpoint flere overvejende positive besvarelser samt 4 procentpoint flere overvejende negative besvarelser. For begge kategorier gælder det, at udviklingen ses ved 8 af de 13 afdelinger. I 4 afdelinger ses begge tendenser samtidigt.

* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

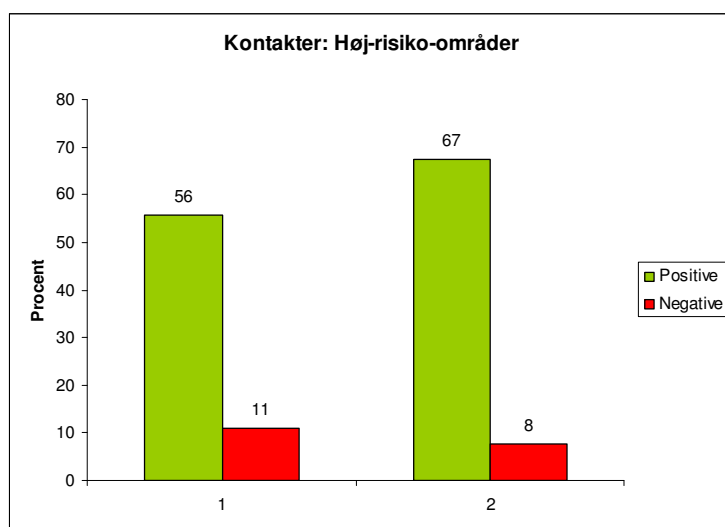
4.3. Kontakter udenfor området

Her sammenlignes spørgsmålene om, hvor ofte beboerne deltager i frivilligt arbejde udenfor området, samt hvor mange personer de kender udenfor området, hvor de kan søge støtte og vejledning eksempelvis ved jobsøgning.

Ved temaet om kontakter udenfor området er der gennemsnitligt sket en stigning i antallet af kontakter. Gennemsnitligt svarer 67 % overvejende positivt og 7 % overvejende negativt. I 1. runde svarede 61 % overvejende positivt og 10 % overvejende negativt. Der er altså gennemsnitligt 6 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 3 procentpoint færre overvejende negative besvarelser. Denne stigning går igen ved alle typer af områder, men er særlig tydelig ved høj-risiko-områderne.

Beboere i høj-risiko-områderne har tilsyneladende fået flere kontakter udenfor området

Det ser ud til, at beboerne i høj-risiko-områderne har fået flere kontakter udenfor området. I 2. runde svarer 67 % overvejende positivt og 8 % overvejende negativt. I 1. runde gjaldt det hhv. 56 % og 11 %. Det betyder, at de i højere grad har et eksternt netværk, hvor de kan søge råd og vejledning. Det gælder både i forhold til personlige problemer, men også i forhold til jobsøgning m.m. Det ser ikke ud til, at der er bestemte grupper, som har fået markant flere kontakter.

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	38-68 %	5-16 %
2. runde	55-93 %	0-14 %

Gennemsnitligt 11 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 3 procentpoint færre negative. Den større andel af positive besvarelser findes ved 5 ud af de 7 afdelinger, mens de færre negative besvarelser ses ved 6 ud af de 7 afdelinger.

* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

4.4. Tryghed

Her sammenlignes kun spørgsmålet om, hvor trygge beboerne er ved at bo i området.

Ved temaet om tryghed svarer 19 % gennemsnitligt overvejende positivt og 34 % gennemsnitligt overvejende negativt. I 1. runde svarede 22 % overvejende positivt og 33 % overvejende negativt. Dermed er der 3 procentpoint færre overvejende positive besvarelser

og 1 procentpoint flere overvejende negative besvarelser. Det ser altså ud til, at der måske er sket et lille fald i trygheden generelt. Faldet i de positive besvarelser og stigningen i de negative besvarelser ses ved både risiko-områderne og de neutrale områder. Der skal knyttes et par kommentarer til udviklingen i udsatte områder samt høj-risiko-områderne.

Modsatrettede tendenser ved de udsatte områder

Samlet set svarer gruppen af udsatte områder 8 % overvejende positivt og 55 % overvejende negativt. Dette er stort set det samme som i 1. runde, hvor 7 % svarede overvejende positivt, og 54 % svarede overvejende negativt. Men der er igen modsatrettede tendenser inde for denne gruppe.

Trygheden ser tilsyneladende ud til at være blevet bedre i Tingbjerg III, mens den er faldet en del i Mjølnerparken. Trygheden ser ud til at være relativt uændret i Utterslevhuse. Som sagt blev den 1. runde gennemført umiddelbart efter drabet på en ung mand i området, og beboernes opfattelse af trygheden må derfor formodes at have været på et lavpunkt på dette tidspunkt, mens urolighederne bredte sig til Mjølnerparken i perioden mellem 1. og 2. runde. På denne baggrund er det rimeligt at antage, at tidspunktet for hhv. 1 og 2. runde kan forklare denne modsatrettede udvikling.

Tilsyneladende tendens til faldende tryghed i nogle høj-risiko-områder

Samlet set svarer gruppen af høj-risiko-områder 12 % overvejende positivt og 36 % overvejende negativt. I 1. runde svarede 19 % overvejende positivt og 37 % overvejende negativt. Dermed er der gennemsnitligt set sket et fald i trygheden.

Det gennemsnitlige fald er dog ikke en gennemgående tendens ved alle afdelinger. I høj-risiko-områderne ser det ud til, at trygheden er relativt upåvirket i de fleste afdelinger. I to af de syv afdelinger er der et markant fald i overvejende positive besvarelser samt en markant stigning i andelen af overvejende negative besvarelser. Derudover er der tale om, at der er enten et fald i de positive besvarelser eller en stigning i de negative besvarelser i to andre afdelinger. Alle afdelinger ligger i områder, hvor bandekonflikten har præget den mellemliggende tid, hvilket kan være forklaringen på den negative udvikling. Det har dog ikke været muligt at spore en generel sammenhæng tværs af de 38 afdelinger mellem afdelingernes geografiske placering og udviklingen i trygheden ud fra en sortering efter postnumre.

4.5. Det fysiske miljø

Her sammenlignes de spørgsmål, som belyser beboernes opfattelse af de muligheder, de har for at være sammen og lave forskellige aktiviteter. Eksempelvis hvordan de vurderer muligheden for at spise deres mad udenfor.

Ved temaet om det fysiske miljø er der gennemsnitligt sket både en lille stigning i de overvejende positive besvarelser og i de overvejende negative besvarelser. I 1. runde svarede 33,5 % gennemsnitligt overvejende positivt og 11 % overvejende negativt. I 2. runde svarer 36 % overvejende positivt og 15 % overvejende negativt. Der er tale om, at stigningen i de positive besvarelser ses ved alle grupper, mens stigningen i de negative besvarelser ses ved alle grupper undtagen de neutrale områder, hvor det er uændret. Det er i høj grad de

udsatte områder, som bærer den gennemsnitlige udvikling med både flere positive og flere negative besvarelser.

Modsatrettede tendenser ved udsatte områder

Gennemsnitligt er der 4 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 10 procentpoint flere overvejende negative besvarelser i de udsatte områder. Der er dog ingen generel tendens blandt de tre afdelinger. Vurderingen af det fysiske miljø er blevet bedre i Tingbjerg III, dårligere i Mjølnerparken, mens de både er flere positive og flere negative besvarelser i Utterslevhuse.

Tilsyneladende lidt dårligere vurdering i høj-risiko-områder og risiko-områder

Der er kun ca. 1 procentpoint flere overvejende positive besvarelser i de to grupper, mens der er 4-5 procentpoint flere overvejende negative besvarelser. Det kunne tyde på, at det fysiske miljø i høj-risiko-områder og risiko-områder vurderes lidt dårligere.

Tilsyneladende lidt bedre vurdering i de neutrale områder

Der er gennemsnitligt 3 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og samme andel overvejende negative besvarelser i de neutrale områder. Det kunne altså se ud til, at det fysiske miljø vurderes lidt bedre.

4.6. Ressourcer

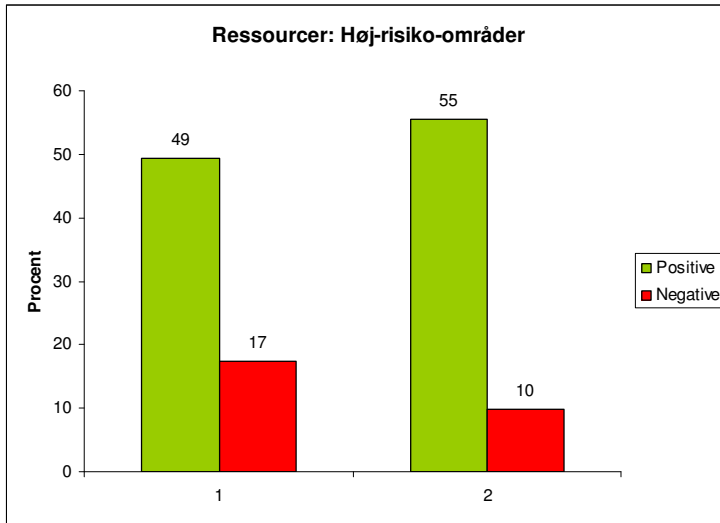
Her sammenlignes spørgsmålet om, hvorvidt beboerne ville være med til at arrangere en fælles aktivitet, hvis de blev opfordret til det.

Ved temaet om ressourcer er der tilsyneladende generelt sket en lille stigning.

Gennemsnitligt svarer 56 % overvejende positivt og 9 % overvejende negativt. I 1. runde svarede 53,5 % overvejende positivt og 12 % overvejende negativt. Der er altså 2,5 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 3 procentpoint færre overvejende negative besvarelser. Den positive udvikling er jævnt fordelt på de forskellige typer af områder, men særligt ved høj-risiko-områderne er udviklingen tydelig. Det samme gør sig gældende, om end i lidt mindre grad, ved risiko-områderne.

Tilsyneladende større engagement i risiko- og høj-risiko-områder

Det ser ud til, at der er en større mængde ressourcer til rådighed i både høj-risiko-områder og risiko-områder. Konkret betyder det, at flere har svaret, at de ville være med til arrangere fælles aktiviteter, hvis de blev opfordret til det. Det er mest udtalt i høj-risiko-områderne. Det peger på, at engagementet blandt beboerne er blevet større. Det kan betyde, at der er et større potentiale for at inddrage flere beboere i planlægningen af fælles aktiviteter.

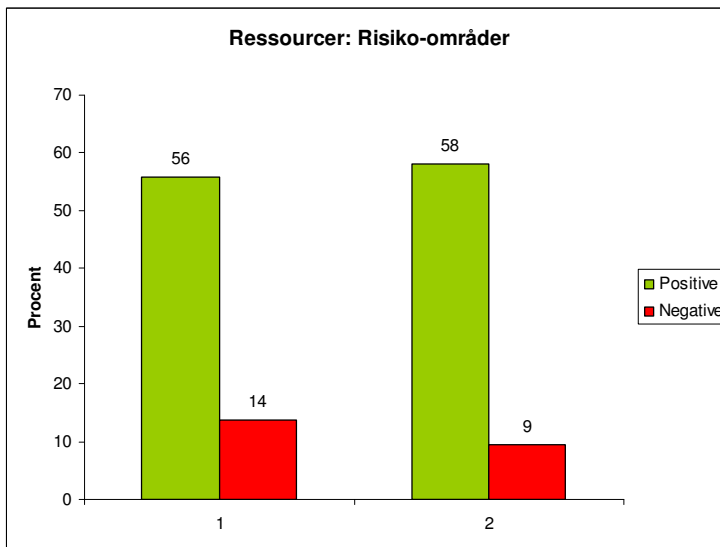
Variation*

	Positive	Negative
1. runde	31-60 %	4-54 %
2. runde	49-63 %	0-18 %

Gennemsnitligt 6 procentpoint flere overvejende positive besvarelser.

Samtidig falder andelen af overvejende negative besvarelser gennemsnitligt med 7 procentpoint. Begge tendenser ses i 5 af 7 afdelinger. Begge tendenser gælder samtidigt i 4 afdelinger.

Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	41-76 %	5-22 %
2. runde	41-79 %	0-20 %

Gennemsnitligt 2 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 5

procentpoint færre overvejende negative besvarelser. Den stigende andel af positive besvarelser går igen i halvdelen af afdelingerne, mens den faldende andel af negative besvarelser ses i 9 ud af de 14 afdelinger. I 3 afdelinger ses begge tendenser samtidigt.

* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

4.7. Accept af forskellighed

Som nævnt i metodekapitlet, er der sket en bemærkelsesværdig generel stigning ved dette tema. Det skyldes formodentlig vanskeligheder med at sammenligne spørgsmålene i de to

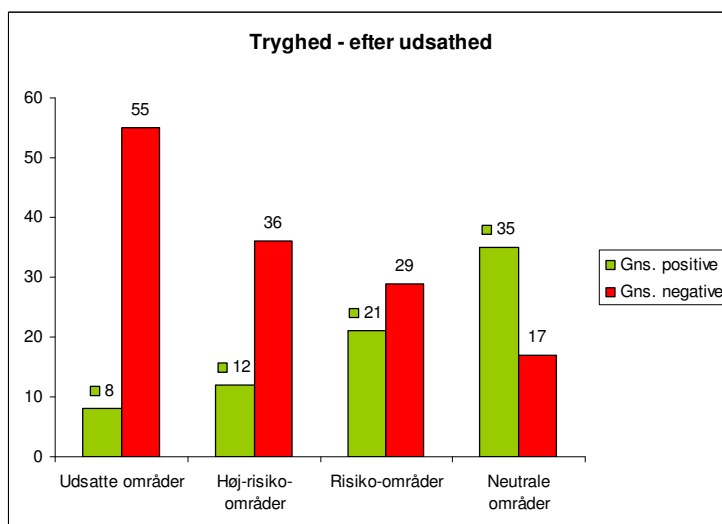
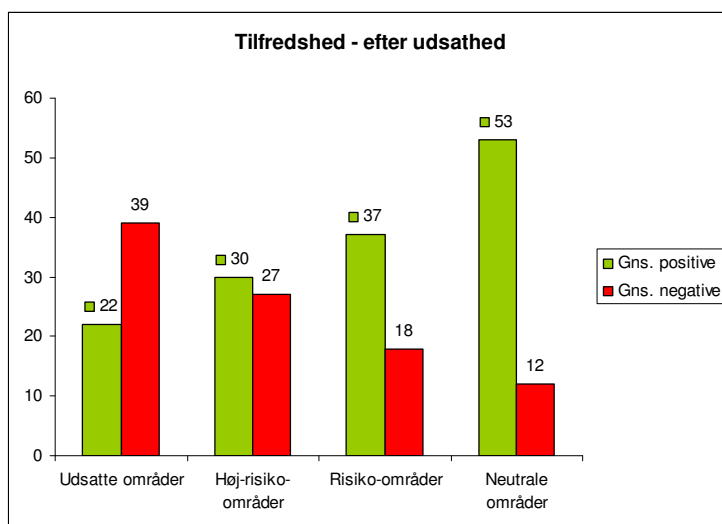
versioner af spørgeskemaet. Læs eventuelt mere i afsnit 3.5. Derfor er der ikke foretaget en sammenligning for dette tema.

4.8. Opsamling i forhold til udsathed

Der er gennemført 2 runder af naboskabsundersøgelser i 38 boligafdelinger i Københavns Kommune med 1,5-2 års mellemrum. I denne rapport er der set på, hvorvidt der er sket ændringer fra 1. til 2. runde.

De grundlæggende sammenhænge er fortsat meget markante

Først og fremmest kan det konstateres, at de grundlæggende sammenhænge i forhold til udsathed, der blev fundet i 1. runde af undersøgelserne, fortsat består. Det er efter 2. runde bekræftet, at den generelle tilfredshed og trygheden falder med udsatheden. Jo mere udsat et område er – jo mindre er tilfredsheden og trygheden.

Som nævnt i afsnit 3.6., kan aldersfordelingen og beboernes etnicitet være med til at forklare de grundlæggende sammenhænge mellem tilfredshed og tryghed i forhold til udsathed. De ældre er markant mere tilfredse og trygge end de yngre, og der er dobbelt så mange ældre i

de neutrale områder, som i de udsatte. Ligeledes er beboere med udenlandsk baggrund lidt mindre tilfredse og trygge. Det blev dog også konkluderet, at forskellene efter udsathed er større end forskellene efter alder eller etnicitet. Derudover falder tilfredsheden og trygheden relativt jævnt med graden af udsathed, mens fordelingen af ældre i højere grad ses som to grupper; udsatte og høj-risiko-områder (med få ældre) og risiko-områder og neutrale områder med mange ældre (dobbel så mange).

Ændringer i forhold til udsathed

Der er tilsyneladende sket flere mindre afvigelser fra 1. til 2. runde, som måske kan pege på en tendens i udviklingen.

Udsatte områder:

Der indgår kun tre afdelinger i gruppen af udsatte områder. Der er generelt meget store afvigelser mellem resultaterne fra de tre afdelinger.

I to af afdelingerne, som er beliggende i Tingbjerg-områder, er der ved flere temaer sket en positiv udvikling, mens der ved flere temaer er sket en negativ udvikling ved den afdeling, som ligger på Nørrebro. Det er derfor ikke muligt at generalisere på denne baggrund.

Som tidligere nævnt har tidspunktet for de to målinger formodentlig spillet en rolle i forhold til resultaterne fra de tre afdelinger. 1. runde blev gennemført kort tid efter at bandekonflikten i København begyndte. En af de første episoder fandt sted i Tingbjerg, og det må formodes, at det har påvirket beboernes oplevelse af deres område i en negativ retning. Man kan på den baggrund betragte 1. runde som et lavpunkt i forhold til Tingbjerg-afdelingerne, og at resultaterne fra 2. runde kan være et udtryk for, at situationen er stabiliseret i området. Konflikten bredte sig i tiden mellem 1. og 2. runde til andre områder i byen, heriblandt Nørrebro, hvor Mjølnerparken ligger. Det kommer til udtryk i den 2. måling, hvor både den generelle tilfredshed og trygheden er faldet markant. Både i forhold til tilfredshed og tryghed er der tale om, at Tingbjerg-afdelingerne og Mjølnerparken ligger tættere på hinanden i 2. runde, end de gjorde i 1. runde.

Høj-risiko-områder:

Resultaterne tyder på, at den generelle tilfredshed i høj-risiko-områderne tilsyneladende er steget. Det samme gælder antallet af beboernes kontakter udenfor området samt deres interesse i at medvirke til at arrangere fælles aktiviteter.

Derudover ser det ud til, at der er sket et fald i trygheden for nogle få afdelinger, som er så markant, at det påvirker gennemsnittet for gruppen i en negativ retning. Men det er ikke rimeligt at sige, at det gælder generelt for denne gruppe.

Risiko-områder:

Resultaterne peger på, at beboerne i risiko-områderne udviser et større engagement i deres boligområde, da flere udtrykker ønske om at være med til at arrangere fælles aktiviteter, hvis de blev opfordret til det.

Neutrale områder:

Resultaterne kan måske tyde på, at der er en svag polariseringstendens ved tilfredsheden i de neutrale områder. Det kunne ligeledes se ud til, at der måske er en polariseringstendens ved naboskabet i de neutrale områder.

5. Øvrige ændringer

I det følgende beskrives ændringer, som viser sig, når man ser på bebyggelsernes alder, afdelingernes størrelse og den lejlighedsstrukturelle profil. Som tidligere nævnt er hovedfokus i denne rapport på udsathed. Derfor vil der ikke blive gået i dybden med følgende konklusioner. De kan dog tjene som uddybninger af konklusionerne i forhold til udsathed. Kun de temaer, hvor der har vist sig ændringer, er nævnt.

Det fremgår ved hvert tema, hvor store ændringer der gennemsnitligt er sket ved det pågældende tema. Dette er for at give et billede af, hvor store ændringerne for de enkelte grupper er i forhold til gennemsnittet.

5.1. Ændringer efter afdelingernes opførelsesår

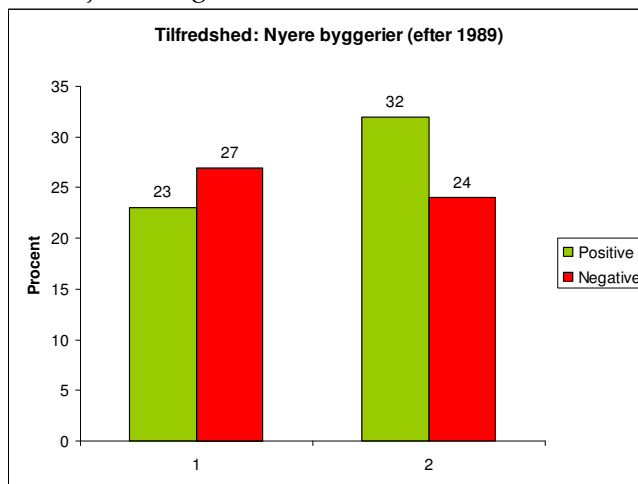
Afdelingerne er delt op efter boligområder bygget efter 1989 (8 afdelinger), bygget i perioden mellem 1960-1989 (15 afdelinger) samt afdelinger bygget før 1960 (14 afdelinger⁵).

Tilfredshed

Ved temaet om tilfredshed er der gennemsnitligt 6 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 1 procentpoint færre overvejende negative besvarelser.

Tilsyneladende større tilfredshed i de nyeste byggerier

Tilfredsheden er tilsyneladende steget i nyere byggerier. I 1. runde svarede 23 % overvejende positivt og 27 % overvejende negativt. I 2. runde svarer 32 % overvejende positivt og 24 % overvejende negativt.

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	9-48 %	9-44 %
2. runde	20-61 %	7-40 %

Gennemsnitligt 9 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 3 procentpoint færre negative. Den stigende andel af positive besvarelser findes i 7 af 8 afdelinger. Den faldende andel af negative besvarelser ses i 5 afdelinger. I 5 af de 8 afdelinger ses begge tendenser.

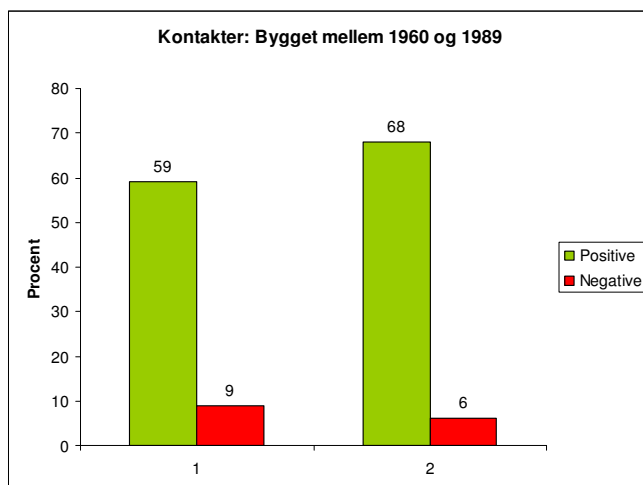
* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

⁵ I 1. runde var der 11 afdelinger i denne gruppe, men Kagshusene og Østerbro 95 er udgået. Derudover indgår Jydeholmen ikke i sammenligningen på grund af tekniske problemer med sammenligningen.

Kontakter udenfor området

Ved temaet om kontakter udenfor området er der gennemsnitligt 6 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 3 procentpoint færre besvarelser.

Beboere, der bor i afdelinger opført mellem 1960 og 1989, har tilsyneladende fået flere kontakter
Det kunne se ud til, at beboere i bebyggelser opført mellem 1960 og 1989 har fået flere kontakter udenfor området. Det er det ikke muligt at afgøre, hvorvidt denne ændring skyldes, at andre beboere med flere kontakter er flyttet til området, eller om beboerne reelt har fået flere kontakter.

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	34-69 %	2-16 %
2. runde	53-79 %	0-14 %

Gennemsnitligt 9 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 3 procentpoint færre negative besvarelser. Stigningen i de positive besvarelser ses i 11 af de 15 afdelinger. Faldet i de negative besvarelser findes i 9 afdelinger. Begge tendenser gør sig gældende ved 7 afdelinger.

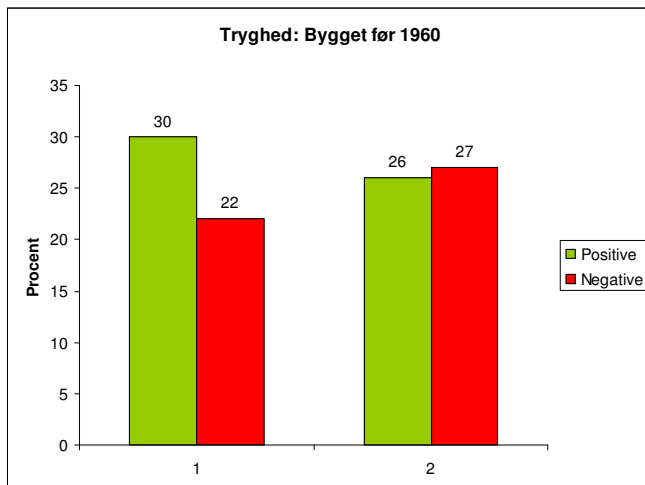
* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

Tryghed

Ved temaet om tryghed er der gennemsnitligt 3 procentpoint færre overvejende positive besvarelser og 1 procentpoint flere overvejende negative besvarelser.

Trygheden er tilsyneladende faldet lidt i de ældre bebyggelser

I 1. runde svarede 30 % overvejende positivt og 22 % overvejende negativt. I 2. runde svarer 26 % overvejende positivt og 27 % overvejende negativt.

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	27-81 %	3-54 %
2. runde	45-79 %	0-17 %

Gennemsnitligt 4 procentpoint færre overvejende positive besvarelser og 5 procentpoint flere negative besvarelser. Faldet i positive besvarelser findes i 9 ud af de 14 afdelinger, og stigningen i de positive besvarelser ses i 11 afdelinger. Begge tendenser ses i 8 afdelinger.

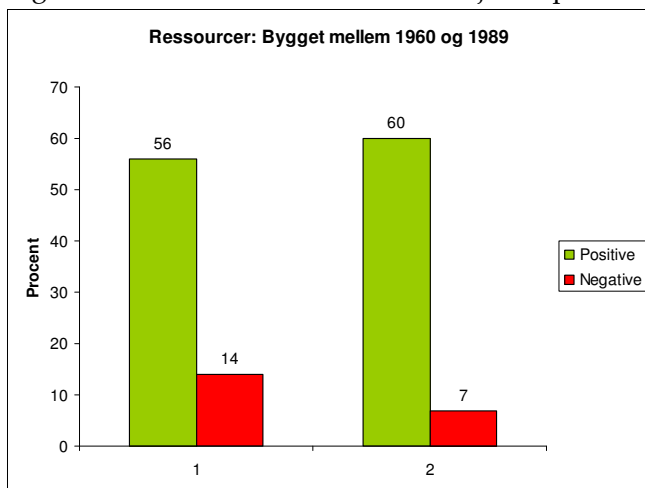
* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

Ressourcer

Ved temaet om ressourcer er der gennemsnitligt set 3 procentpoint flere overvejende positive besvarelser samt 3 procentpoint færre overvejende negative besvarelser.

Tilsyneladende større engagement blandt beboere i afdelinger bygget mellem 1960 og 1989

Det ser ud til, at bebyggelser, der er opført mellem 1960 og 1989, har fået en større mængde af ressourcer til rådighed. I 1. runde svarede 56 % overvejende positivt og 14 % overvejende negativt. I 2. runde svarer 60 % overvejende positivt og 7 % overvejende negativt.

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	27-81 %	3-54 %
2. runde	45-79 %	0-17 %

Gennemsnitligt 4 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 7 procentpoint færre negative besvarelser. Der er en stigning i de positive besvarelser i 9 ud af 15 afdelinger og et fald i de negative besvarelser i 10 afdelinger. Begge tendenser går igen i 7 afdelinger.

* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

5.2. Ændringer efter afdelingernes størrelse

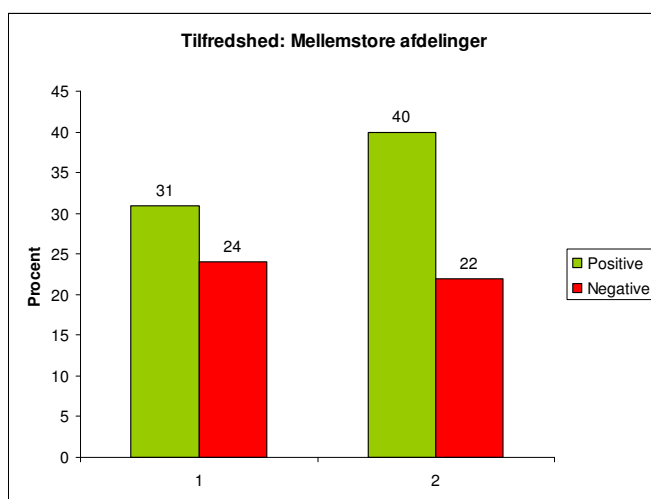
Afdelingerne er delt op i tre kategorier efter størrelse: store afdelinger med mere end 300 familieboliger (9 afdelinger), mellemstore afdelinger med 100 - 300 familieboliger (17 afdelinger⁶) og små afdelinger med færre end 100 lejemål (10 afdelinger⁷).

Tilfredshed

Ved temaet om tilfredshed er der gennemsnitligt 6 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 1 procentpoint færre overvejende negative besvarelser.

Tilfredsheden er tilsyneladende steget i de mellemstore afdelinger

I 1. runde svarede 31 % overvejende positivt og 24 % overvejende negativt. I 2. runde svarer 40 % overvejende positivt og 22 % overvejende negativt.

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	9-74 %	2-49 %
2. runde	20-81 %	2-41 %

Gennemsnitligt 9 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 2 procentpoint færre negative besvarelser. Stigningen i de positive besvarelser ses i 14 af de 17 afdelinger. Faldet i de negative besvarelser findes i 10 afdelinger. I 9 tilfælde er begge tendenser gældende samtidig.

* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

Naboskab

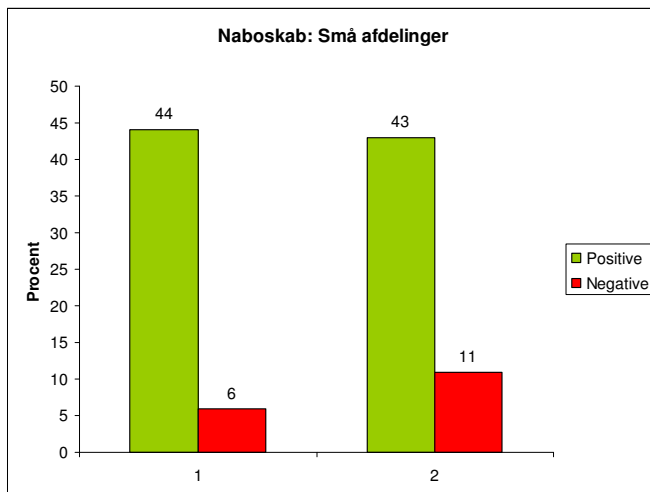
Ved temaet om naboskab er der gennemsnitligt 2 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og lige mange overvejende negative besvarelser.

Tilsyneladende dårligere oplevelse af naboskabet i små afdelinger

I 1. runde svarede 44 % overvejende positive besvarelser og 6 % overvejende negativt. I 2. runde svarer 43 % overvejende negativt og 11 % overvejende negativt.

⁶ I 1. runde var der 19 afdelinger i denne gruppe, men Kagshusene er udgået og Jydeholmen indgår ikke i sammenligningen på grund af tekniske problemer.

⁷ I 1. runde var der 11 afdelinger i denne gruppe, men Østerbro 95 er udgået.

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	22-91 %	0-19 %
2. runde	17-70 %	0-33 %

Gennemsnitligt 1 procentpoint færre overvejende positive besvarelser og 5 procentpoint flere har svaret negativt. Faldet i de positive besvarelser ses i 5 af de 10 afdelinger. Stigningen i de negative besvarelser findes i 6 afdelinger. Begge tendenser gælder samtidigt i 3 afdelinger.

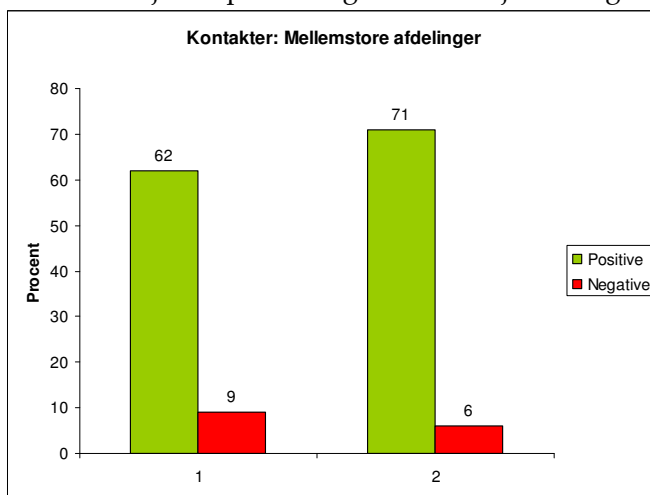
Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

Kontakter udenfor området

Ved temaet om kontakter udenfor området er der gennemsnitligt 6 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 3 procentpoint færre besvarelser.

Beboere i de mellemstore afdelinger har tilsyneladende fået flere kontakter udenfor området

I 1. runde svarede 62 % overvejende positivt og 9 % overvejende negativt. I 2. runde svarer 71 % overvejende positivt og 6 % overvejende negativt.

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	55-72 %	2-16 %
2. runde	56-93 %	0-14 %

Gennemsnitligt 9 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 3 procentpoint færre negative besvarelser. Stigningen i de positive besvarelser ses i 13 af de 17 afdelinger, og faldet i de negative besvarelser ses i 9 afdelinger. Begge tendenser gælder samtidigt i 5 tilfælde.

* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

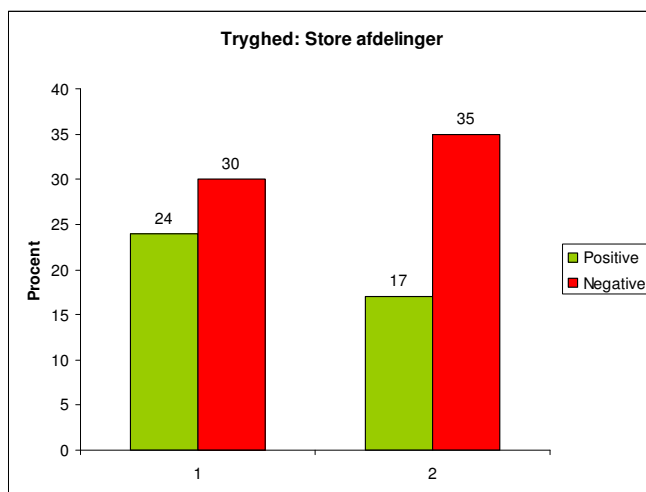

Tryghed

Ved temaet om tryghed er der gennemsnitligt 3 procentpoint færre overvejende positive besvarelser og 1 procentpoint flere overvejende negative besvarelser.

Trygheden er faldet markant i de store afdelinger – lidt mindre markant i mellemstore afdelinger

Der er en klar tendens til, at trygheden er faldet i de store afdelinger. I 1. runde svarede 24 % overvejende positivt og 30 % overvejende negativt. I 2. runde svarer 17 % overvejende positivt og 35 % overvejende negativt.

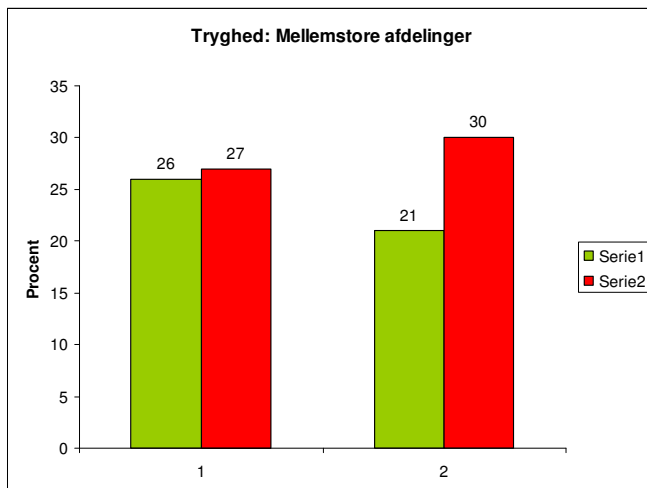
Variation*

	Positive	Negative
1. runde	8-42 %	3-15 %
2. runde	18-47 %	3-31 %

Gennemsnitligt 7 procentpoint færre overvejende positive besvarelser og 5 procentpoint flere negative besvarelser. Faldet i de positive besvarelser findes i 7 ud af de 9 afdelinger. Stigningen i de negative besvarelser ses ved 6 afdelinger. I 5 tilfælde gør begge tendenser sig gældende.

* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

I 1. runde svarede 26 % i de mellemstore afdelinger overvejende positivt og 27 % overvejende negativt. I 2. runde svarer 21 % overvejende positivt og 30 % overvejende negativt.

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	7-56 %	2-57 %
2. runde	2-57 %	2-56 %

Gennemsnitligt 5 procentpoint færre overvejende positive besvarelser og 3 procentpoint flere negative besvarelser. Faldet i de positive besvarelser findes i 13 ud af de 17 afdelinger. Stigningen i de negative besvarelser ses ved 9 afdelinger. I 7 tilfælde gør begge tendenser sig gældende.

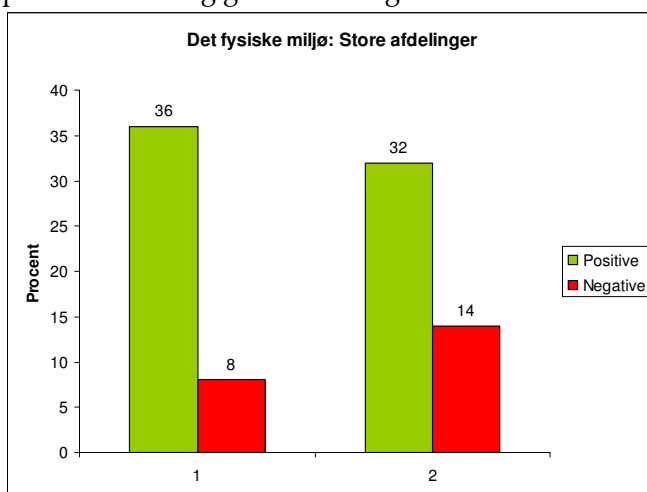
* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

Det fysiske miljø

Ved temaet om tilfredshed er der gennemsnitligt 3 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 4 procentpoint færre overvejende negative besvarelser.

Tilfredsheden med det fysiske miljø er tilsyneladende blevet dårligere i de store afdelinger

I 1. runde svarede 36 % overvejende positivt og 8 % overvejende negativt. I 2. runde svarer 32 % overvejende positivt og 14 % overvejende negativt. Dette er altså på trods af en generel positiv udvikling gennemsnitligt.

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	24-52 %	3-15 %
2. runde	18-47 %	3-31 %

Gennemsnitligt 4 procentpoint færre overvejende positive besvarelser og 6 procentpoint færre negative besvarelser. Faldet i de positive besvarelser ses i 8 ud af 9 afdelinger, og stigningen i de negative besvarelser findes i 6 afdelinger. I 5 afdelinger findes begge tendenser.

* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

5.3. Ændringer efter afdelingernes lejlighedsstruktur

Her er resultaterne delt op efter afdelinger med færre end 25 % små lejligheder (lille lejlighed har 1-2 rum), mellem 26 og 50 % små lejligheder, mellem 51 og 75 % små lejligheder og afdelinger med mere end 75 % små lejligheder.

Her det dog vigtigt at lægge mærke til, at der kun er 3 afdelinger, som har mere end 75 % små lejligheder, 3⁸ afdelinger har 51-75 % små lejligheder, og 10⁹ har mellem 26-50 % små lejligheder. 21¹⁰ afdelinger har færre end 25 % små lejligheder.

Tilfredshed

Ved temaet om tilfredshed er der gennemsnitligt 6 procentpoint flere overvejende positive besvarelser og 1 procentpoint færre overvejende negative besvarelser.

Tilsyneladende større tilfredshed i afdelinger med mere end 25 % små afdelinger

Det kunne se ud til, at der er en større tilfredshed i afdelinger med mindre end 25 % små lejligheder. I 1. runde svarede 32 % overvejende positivt og 18 % overvejende negativt. I 2. runde svarer 41 % overvejende positivt og 21 % overvejende negativt. Stigningen i de positive besvarelser findes ved 2 af 3 afdelinger, mens stigningen i de negative besvarelser kun findes ved en afdeling.

Da denne konklusion kun bygger på resultater fra 3 afdelinger, er det usikkert i hvilken grad tallene repræsenterer et generelt billede for denne type af afdelinger.

Tryghed

Ved temaet om tryghed er der 3 procentpoint færre overvejende positive besvarelser og 1 procentpoint flere overvejende negative besvarelser.

Trygheden er tilsyneladende faldet i afdelinger med mellem 25 og 50 % små lejligheder

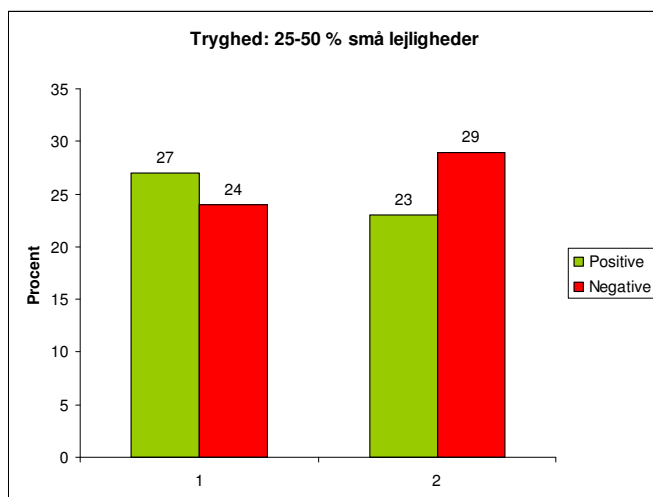
I 1. runde svarede 27 % overvejende positivt og 24 % overvejende negativt. I 2. runde svarer 23 % overvejende positivt og 29 % overvejende negativt.

---

⁸ I 1. runde var der 4 afdelinger i denne gruppe, men Jydeholmen indgår ikke i sammenligningen på grund af tekniske problemer.

⁹ I 1. runde var der 11 afdelinger i denne gruppe, men Østerbro 95 er udgået.

¹⁰ I 1. runde var der 22 afdelinger i denne gruppe, men Kagshusene er udgået.

Variation*

	Positive	Negative
1. runde	13-53 %	6-50 %
2. runde	4-55 %	9-58 %

Gennemsnitligt 4 procentpoint færre overvejende positive besvarelser og 5 procentpoint flere negative besvarelser. Faldet i de positive besvarelser ses i 7 af de 10 afdelinger. Stigningen i de negative besvarelser findes i 8 afdelinger. Der er sammenfald mellem disse to tendenser i 6 afdelinger.

* Tabellen viser spredningen i resultaterne fra de enkelte afdelinger

5.4. Opsamling af øvrige ændringer

Der har vist sig et antal ændringer i forhold til afdelingernes opførelsesår, afdelingens størrelse samt den lejlighedsstrukturelle profil. I det følgende samles der op på ændringerne samt vurderes, hvorvidt ændringerne kan forklares ved de ændringer, der er sket i forhold til graden af udsathed.

Tilfredshed

Tilfredsheden er tilsyneladende blevet større i nyere byggerier (bygget efter 1989), i de mellemstore afdelinger samt i afdelinger med mere end 25 % små lejligheder.

Det er ikke muligt ud fra fordelingen af udsathed i gruppen med nyere byggerier at forklare den stigende tilfredshed.

5 af de 7 høj-risiko-afdelinger indgår i gruppen af mellemstore afdelinger. Der ses ligeledes en stigning i tilfredsheden ved høj-risiko-afdelingerne, hvilket delvist kan forklare stigningen for mellemstore afdelinger.

Der indgår kun 3 afdelinger i gruppen af afdelinger med mere end 25 % små lejligheder, hvoraf to af dem er neutrale områder, og den sidste er en høj-risiko-afdeling. Der ses en stigning i tilfredsheden for både høj-risiko-afdelinger og neutrale afdelinger, hvilket kan forklare den stigende tilfredshed for afdelinger med mere end 25 % små lejligheder.

Naboskab

Naboskabet er tilsyneladende blevet dårligere i de små afdelinger.

Gruppen af små afdelinger består hovedsageligt af risiko-områder og neutrale områder. Der ses en stigning i andelen af overvejende negative besvarelser både i risiko-områderne samt i de neutrale områder, hvilket kan forklare en tendens til et dårligere naboskab i små afdelinger.

Kontakter udenfor området

Beboere, der bor i afdelinger, der er opført 1960-1989, samt dem, der bor i mellemstore afdelinger, har fået flere kontakter.

4 ud 7 høj-risiko-afdelinger befinder sig i gruppen af bebyggelser fra 1960-1989, ligeledes befinder 5 af de 7 høj-risiko-afdelinger sig i gruppen af mellemstore afdelinger. Som bekendt har gruppen af høj-risiko-afdelinger fået flere kontakter. Dette kan delvist forklare stigningen for gruppen af afdelinger opført mellem 1960 og 1989 samt gruppen af mellemstore afdelinger.

Tryghed

Tryghed er tilsyneladende faldet i ældre bebyggelser (bygget før 1960), i de store afdelinger samt i afdelinger med 25-50 % små lejligheder.

Gruppen af ældre byggerier og gruppen af de store afdelinger består hovedsageligt af risiko-områder og neutrale områder. I disse to grupper ses også lidt færre overvejende positive besvarelser samt lidt flere overvejende negative besvarelser. Det kan delvist forklare faldet i tryghed i de ældre og de store afdelinger.

I gruppen af afdelinger med 25-50 % små lejligheder indgår hovedsageligt risiko-afdelinger. Dette kan derfor delvist forklare faldet i tryghed for gruppen med 25-50 % små lejligheder.

Det gælder dog for alle de ovenstående konklusioner om tryghed, at udsvingene efter bebyggelsens alder, størrelse samt lejlighedsmæssige struktur er lidt større end udsvingene ved de primært repræsenterede grupper efter udsathed.

Det fysiske miljø

Tilfredsheden med det fysiske miljø er faldet i store afdelinger.

Gruppen af store afdelinger består af 5 risiko-afdelinger, 2 neutrale afdelinger, 1 udsat afdeling samt 1 høj-risiko-afdeling. Der ses kun et meget lille generelt fald i tilfredsheden med det fysiske miljø i risiko-gruppen. Mens tilfredsheden gennemsnitligt er steget i de neutrale områder. Til gengæld er tilfredsheden med det fysiske miljø faldet markant i den udsatte afdeling samt i den høj-risiko-afdeling, som indgår i gruppen. Dermed kan faldet i tilfredsheden med det fysiske miljø i de store afdelinger delvist forklares ud fra graden af udsathed af de grupper, som indgår.

Ressourcer

Beboere, der bor i afdelinger, som er bygget mellem 1960 og 1989 har tilsyneladende fået et større engagement i det sociale liv i området.

Som tidligere nævnt består gruppen af afdelinger opført mellem 1960 og 1989 primært af høj-risiko-afdelinger og risiko-afdelinger. Her har begge grupper fået et større engagement i 2. runde. Dermed kan dette forklare, hvorfor beboere i gruppen af afdelinger, der er opført mellem 1960 og 1989, har fået et større engagement.

6. Opsamling på konklusioner

Grundlæggende sammenhænge

På baggrund af de to runder af naboskabsundersøgelser i Københavns Kommune står det klart, at graden af udsathed fortsat spiller en stor rolle i forhold til den generelle tilfredshed. 2,5 gange flere i de neutrale områder svarer positivt end i til de udsatte områder. Ligeledes svarer 4 gange flere negativt i de udsatte områder end i de neutrale områder. Aldersfordelingen og andelen af beboere med udenlandsk baggrund kan til dels være med til at forklare denne sammenhæng – men langt fra fuldstændigt.

Det samme billede ses i forhold til trygheden. 3 gange flere i de neutrale områder svarer positivt end i de udsatte områder. Dette understreges af, at 2,5 gange flere svarer negativt i de udsatte områder end i de neutrale områder. Heller ikke her kan aldersfordelingen eller fordelingen af beboere med udenlandsk baggrund forklare hele forskellen.

Der er også konstateret en række grundlæggende sammenhænge i forhold til afdelingernes opførelsesår, størrelse og lejlighedsstrukturelle profil. Disse sammenhænge er mindre udtalte end de tidligere nævnte sammenhænge i forhold til udsathed.

Tilfredshed, naboskab og tryghed stiger med bebyggelsens alder. De ældste afdelinger ligger ca. 1,5 gange højere end de nyeste afdelinger. Flere ældre og færre beboere med udenlandsk baggrund i de ældre byggerier bidrager til denne sammenhæng, men kan ikke alene forklare den.

Det ser ud til, at tilfredshed, tryghed og naboskab falder med størrelsen på afdelingen. Små afdelinger ligger ca. 1,5-2 gange højere end de store afdelinger. Ligeledes falder naboskab, ressourcer og vurderingen af det fysiske miljø med andelen af små lejligheder. Afdelinger med få små lejligheder ligger ligeledes ca. 1,5-2 gange højere end dem med flest små lejligheder. Det har ikke været muligt at forklare disse sammenhænge ud fra andelen af ældre eller beboere med udenlandsk baggrund.

Ændringerne i besvarelserne fra 1. til 2. runde har ikke ændret markant ved de grundlæggende sammenhænge, som er beskrevet ovenfor.

Ændringer fra 1. til 2. runde – efter udsathed

I det følgende nævnes de væsentligste ændringer opdelt efter udsathed, som er evalueringens hovedfokus. Det ser ud til, at der er sket flere mindre ændringer fra 1. til 2. runde, når afdelingerne sorteres efter udsathed.

Udsatte områder:

Der indgår kun tre afdelinger i gruppen af udsatte områder. Der er generelt meget store afvigelser mellem resultaterne fra de tre afdelinger. I to af afdelingerne, som er beliggende i Tingbjerg-området, er der ved flere temaer sket en positiv udvikling. Samtidig er der ved flere temaer sket en negativ udvikling i den afdeling, som ligger på Nørrebro.

Som tidligere nævnt har tidspunktet for de to målinger formodentlig spillet en rolle i forhold til resultaterne fra de tre afdelinger. 1. runde blev gennemført kort tid efter at

bandekonflikten i København begyndte. En af de første episoder fandt sted i Tingbjerg, og det må formodes at det har påvirket beboernes oplevelse af deres område i en negativ retning. Man kan på den baggrund betragte 1. runde som et lavpunkt for Tingbjerg-afdelingerne, og at resultaterne fra 2. runde kan være et udtryk for, at situationen er mere eller mindre stabiliseret i området. Konflikten bredte sig i tiden mellem 1. og 2. runde til andre områder i byen, heriblandt Nørrebro, hvor Mjølnerparken ligger. Det kan være baggrunden for resultaterne i den 2. måling, hvor både den generelle tilfredshed og trygheden er faldet markant. Både i forhold til tilfredshed og tryghed er der tale om, at Tingbjerg-afdelingerne og Mjølnerparken ligger tættere på hinanden i 2. runde, end de gjorde i 1. runde.

Høj-risiko-områder:

Resultaterne tyder på, at den generelle tilfredshed i høj-risiko-områderne tilsyneladende er steget. Det samme gælder antallet af beboernes kontakter udenfor området samt deres interesse i at medvirke til at arrangere fælles aktiviteter.

Derudover ser det ud til, at der er sket et fald i trygheden for nogle få afdelinger. Dette fald er så markant, at det påvirker gennemsnittet for gruppen i en negativ retning, selvom de fleste afdelinger i denne gruppe ikke udviser markante ændringer i trygheden.

Risiko-områder:

Resultaterne peger på, at beboerne i risiko-områderne udviser et større engagement i deres boligområde, da flere udtrykker ønske om at være med til at arrangere fælles aktiviteter, hvis de blev opfordret til det.

Neutrale områder:

Resultaterne kan måske tyde på, at der er en svag polariseringstendens ved tilfredsheden i de neutrale områder. Det kunne ligeledes se ud til, at der måske er en polariseringstendens ved naboskabet i de neutrale områder.